

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ȚARA VISURILOR NOASTRE...

Inchinăm aceste ale noastre
dintre ale noastre
Pentru noi și pentru ei:
Părinților iubii
Educătorilor respectați
ca să ne cunoască și cunos-
cându-ne mai bine să ne înbească
nu mai mult
cât mai cu temei
și mai spre binele nostru

Redacția și administrația:

Prof. Augustin Cosma str. D. Lăscu Otadea.

Cu vesele glasuri de tinere firi
 Cuprinși de-amintirea străbunei măriti
 Spre soare ni-e gândul și mergem spre el
 Lumina ni-e ținta și binele țel
 Trăiască-ne țara și neamul :

Cu dreapta 'nălțată spre Tatăl de Sus
 Jurat-am pe tot ce strămoșii ne-au spus :
 Unire 'ntre frați și pe Domnul să-l iubim
 Și altarul de jertf' al națiunii să fim
 Și sufletul reamului nostru.

„Imnul studenților«

GHEORGHE COȘBUC

CUPRINSUL :

Colonel V. Florescu :	Străjeria	pag. 1
Teodor Neș :	De 8 Iunie	» 5
„Țara visurilor noastre“ :	Inchinare	»
Prof. Augustin Cosma :	In ajun de Zece Mai lui Octavian Goga	
Petre Paulescu :	Crespuscul (Psalm).	
Constantin Tanase :	Octavian Goga omul de luptă națională	» 10
Corneliu Bologa :	Cântec de dor (poezie)	» 20
Aurel Ghender :	Suflete distruse (nuvelă)	» 12
Vasile Moteș :	Pustiu (poezie)	» 27
Paula Bihari :	Primăvara (poezie)	» 28
Andrei Gh. Vexler :	Nocturnă (poezie)	» 28
Traian Blajovici :	Un sfert de veac dela moartea lui Ștefan Octavian Iosif	» 29
Vasile Michiș :	Muzica populară (Studiu)	» 31
Vladimir V. Drimba :	Pustnicul. Dorinți (poezii)	» 34
Gheorghe Cosma :	Criza morală a tineretului de azi	» 35
Eugen L. Groza :	Floarea mare (poezie)	» 40
Gh. Bulgăr :	Literatura corelată vieții	» 41
Petre Plumbaș :	Mă cheamă . . . (poezie)	» 44
Nistor Popa-Someșanu :	Din satul meu	» 45
Gherdan Florian :	Eri, azi, mâine	» 48
Vladimir V. Drimba :	Nocturnă (poezie)	» 51
Ionei Nadiș :	Măhnire (poezie)	» 51
Ovidiu Drimba :	Raport asupra activității Soc. de lectură »V. Alexandri«	» 52
Angela Alexiu, Ica, Bălan } Vior. Opreș, Nuși Scridon : }	De ale străjeriei (potpuriu)	» 55
Vlad A. Zănescu :	Excursia »Tinerimii Române«	» 57
Gheorghe Cosma :	Recenzii	» 62

TARĂ VISURILOR NOASTRE

ANUL I.

MAI—IUNIE 1938

No. 6-7.

M. S. REGELE CAROL II

STRĂJERIA

În România, tineretului i se asigură o pregătire din cele mai alese, pentru lupta vieții și ajungerea pe o scară cât mai înaltă a valorilor morale și a formării elitelor spirituale.

Această educație se face în deosebi în trei laboratoare, în care se îmbină armonios toate mijloacele, cari fiind, prin practicarea lor, la desăvârșirea ființei omenești.

Este vorba de străjerie, premilitărie și armată.

Trei linii directe ale spiritului românesc, trei sisteme de educație, care se completează reciproc, trei vârste pe cari le trăesc cu o dragoste unică toți copiii și feciorii neamului.

Ne oprim, acum, la străjerie.

S'a simțit imperios necesitatea unei educații integrale a tineretului românesc studios. S'a simțit nevoia unei alte școli, unde să nu se învețe numai carte, ci să fie adevărată școală a vieții, în care să se formeze cetățeni sănătoși la trup și harnici.

Această școală a vieții, care are ca deviză în fiecare clipă: »Credință și muncă pentru Țară și Rege« este Străjeria.

Prin ea se urmărește, sub cele mai fericite auspicii, o educație desăvârșită, specific românească, cultivându-se în sufletul tineretului credința în Dumnezeu, dragostea de Țară și Neam, supunere nețărmurită către Acela, care reprezintă Patria și năzuințele Națiunii: Suveranul.

Această înaltă Instituție, care se află în al patrulea an de activitate, datorită Marelui Străjer, M. S. Carol al II-lea, dezvoltă o activitate din cele mai rodnice, dovedind un deosebit spirit de ordine și disciplină.

Străjeria, — instituție creatoare de viață, care încadrează tineretul școlar în disciplina Națiunii, în acea cadență a muncii constructive, atât de utilă țării, — își

are an de an, la 8 Iunie, sărbătoarea închinată tuturor manifestărilor tinerești, producătoare de admirație și încredere în sufletul Neamului întreg.

În această zi, pe întinsul României, asistăm la o manifestare colectivă, de proporții uriașe, în același timp solemnă și plină de măreție.

Se constată cu această ocaziune, că programul străjeresc pune mare preț pe viața de tabără. Pe viața trăită în aer liber, în mijlocul Naturii.

Urmând poruncile Regale și ascultând învățăturile date de Marele Străjer, care odată spunea: »Tot viitorul unei țări se razimă pe copiii de astăzi: deci sufletului lor trebuie să îndreptăm toate gândurile și sforțările noastre. Lozinca noastră trebuie să fie salvarea zilei de mâine, printr'o integrală educație a tineretului«, — aci, la granița de Vest, contribuim fără precupețire la împlinirea idealurilor străjerești.

Drept urmare a acestei colaborări ne străduim, ca în vara aceasta, să punem bazele a lor 3 colonii școlare de vară, prilej de reconfortare sufletească și trupească, pentru străjerii Bihorului.

În aceste colonii școlare se va putea desfășura o bogată activitate străjerească, dându-se în același timp tuturor străjerilor puțința de a cunoaște și prețui viața satului românesc.

Prin mijlocirea acestor colonii permanente, străjerii organizând excursii și tabere, vor putea să-și ducă la îndeplinire programul lor de vară.

Astfel, înțelegem noi, să contribuim la realizarea mărețului ideal urmărit de »Straja Țării« și tocmai, de aceea, străjerilor le închinăm în aceste clipe sărbătorești, admirația noastră, având convingerea nestrămutată în viitorul fericit al Țării, în destinul ei, care se reazimă pe tineretul românesc de pretutindeni, aflat azi în atenția noastră a tuturor.

Colonel V. FLORESCU,

Prefect de Bihor.

DE 8 IUNIE

In pragul sărbătoarei „Restaurației“, icoana Domnului Țării Românești se lămurește mai limpede și se colorează mai vie în imaginația străjerilor. O țesătură strălucită de simțiri și imagini o tivesc cu lumini și irizări legendare.

Sub vraja ei pornirile sglobii, pribegirile fanteziei, simțirile hoinare, gândurile și grijile împrăștiate ale elevilor se alinează în forme ordonate.

Ochiul observatorului înălțat în țării, ar surprinde pe înținsul țării, închiegări și destrămări de forme geometrice, săvârșite de străjeri; ar observa tmlădieri armonioase de mișcări ritmice; urechea ar desluși voci de cristal îngemănate în coruri și sfihuri de slavă.

Pătrunderea stăruitoare și iscoditoare însă, ar surprinde sub colorata velință a aparențelor, un fond robust, masiv, care clocotește fierbinte și fășnește în avânturi fără împotriviri spre țelurile izbăvitoare arătate în zări de augustul gest voevodal, E duhul dinamic, creator al străjeriei.

Zămislită într'o societate, al cărei diapozon individualist se deosebia doar printr'un bemol de tonica anarhiei, străjeria cuprinde esența limpede a hărniciei și cumineniei străbune, a supunerii loiale și mistice față de stăpânire, a vitejiei vijelioase în clipe de primejdie pentru hotare și Domn, a credinței întreite în Biserică, în virtuțile Neamului și în Rege, care e Domnul și Stăpânitorul a toată suflarea românească. În formula străjeriei prin urmare s'a încheșat din alambicul istoriei cele mai de preț mărgăritare ale sufletului românesc, ale căror răsfrângeri și schinteieri, însă, nu le-am văzut ieri, din pricina aburelii vremilor tulburi care le învâluiau.

După un răstimp de două decade, în care se cristalizau și învârtoșiau întocmirile de țară nouă și mărită, a trebuit să vină ochiul iluminat de dragostea de neam și înțelepciunea pătrunzătoare și limpede văzătoare a Domnitorului nostru, să zărească luminile tănuite în mărgăritarele aburite. Și iarăși a trebuit o voință domnească, de cremene, ca să insuflă viață și dinamism însușirilor de căpetenie ale neamului nostru.

Așa s'a făcut că virtuțile dela temelul sufletului românesc n'au rămas o impletitură statică, istovită de viață și energie,

ci s'au însuflețit de un avânt care împinge spre munca creatoare, în direcțiunea idealurilor străjerești.

Biserica lui Hristos lucrează prin străjerie în ogorul milosteniei, al iubirii de aproapele, al cinstirii morților și a celor vii, și al jertfei pentru credință. Trufia, lăcomia, egoismul cu toți spinii săi, osândite de Biserică, se vor smeri și vor lăsa să înflorească virtuțile chemate să cimenteze societatea și statul.

Iar pământul din a cărui coapse a răsărit neamul nostru odată cu munții, glasul strămoșilor care se strecoară tânguitor și sitav ori metalic și furtunos din morminți, încing sufletele străjerilor în văpaia îndemnurilor spre fapte închinat neamului. Brațe harnice se îndeletnicesc să înfrângă împotrivirea materiei și să schimbe fața gospodăriilor și satelor, într'un ritm vioi față de leneșa evoluție din trecut.

O lucrătoare credință în Biserică și Neam se undește și pune stăpânire pe tineret prin străjerie. O disciplină, vădită în afară prin forme geometrice, și în lăuntru printr'o supunere față de cei mai mari, o disciplină lăuntrică, susținută prin urzirea planurilor de muncă, va potrive mișcările fiecărui individ în mașinăria statului. Prin tiparul disciplinei, credința viguroasă va făși energie în înfăptuiri armonizate în idealul consolidării și propășirii neamului.

Este firesc că în fața acestui fenomen care prevestește o nouă viață și o primenire a sufletului individual și a conștiinței obștești, simțirile noastre să se împletească cu ale tineretului și gândurile noastre să pornească cu roiurile gândurilor străjerilor și să învâluiască în dragoste și sclipiri icoana Marelui Străjer. Sbuciumul Lui voevodal a risipit abureala de pe mărgăritarele virtuților neamului nostru, voința Sa neclintită însuflă prin străjerie viață și putere acestor însușiri care așipeau moleșite și lăncezi.

Lui i se cuvine deci doxologie în ziua când prăznuim întoarcerea Sa pe pământul care L-a plâns și chemat fără încetare.

Slavă și biruință Marelui Străjer!

T. NEȘ

directorul lic. Em Gojdu
comandantul Legiunei de străjeri Bihor

INCHINARE

Pentru creștinii adevărați ziua de sărbătoare nu e o zi atât de deosebită de toate celelalte zile ale săptămânii, cum ar fi ispitiți să o creadă cei ce nu sunt familiarizați cu sufletul creștin: căci ei *jertfindu-și Domnului toată clipa, întreaga viață* cu toate zilele ei, în ziua satorită pentru sărbătoare, fac ceea ce fac zi de zi: *se'nchină*. Numai astfel închinarea lor e faptă, înainte de-a îmbrăca haina cuvântului croită pe întruparea sentimentului din suflet.

Inchinând numărul de față al rev. »Țara visurilor noastre«: *Restaurației și Străjeriei* — dovadă e *deviza*, din întâiul și din toate numerile consecutive ale revistei noastre: *când sărbătorim ziua de 8 Iunie, simțim doar mai intens*; ne închinăm mai adânc; scoatem mai în relief spre a străluci mai învederat *ceea ce s'a putut simți din număr de număr al revistei*.

Citiți deviza noastră, fragment din »Imnul studenților« al genialului Coșbuc:

Cu vesele glasuri de tinere firi,
Cuprinși de amintirea străbunei mării.
Spre soare ne-e gândul și mergem spre el,
Lumina ni-e ținta și binele țel —
Trăiască-ne țara și neamul!

Cu dreapta înălțată spre Tatăl de sus
Jurat-am pe tot ce strămoșii ne-au spus:
Unire 'ntre frate și pe Domn să-l iubim
Și altarul, de jertfă al națiunii să fim
Și sufletul neamului nostru.

Citiți și vedeți întărită credința noastră: de a ne simți umili înfăptuitori ai gândului Suveranului nostru; a cărui mare dragoste de neam și țară, dar mai ales neostenită grijă de viitorul neamului și al țării — a creat *Străjeria*, ca pe un instrument menit să *refacă sufletul tineretului*, nădejdea neamului și a țării — îndrumându-i pe singura cale, spre unica *țintă a lor*: de a fi instruiți, de a fi întăriți, de a fi desăvârșiți *în dragoste față de Dumnezeu*, în slujba *neprecupețită a neamului și'n supunerea și iubirea nefățărită a Regelui lor*.

Acela care în ziua de 8 Iunie, din propria Lui nestrămutată voință, în mijlocul însuflețirii fără păreche și a dragostei întregului norod, — fără egal în istoria neamurilor și a regilor

— s'a restaurat în drepturile Sale imprescriptibile și necontestate; *Acela și numai Acela* era chemat să restaureze toate, dar mai ales pe cei pe cari și Cristos i-a iubit mai mult, *pe copii*, — în drepturile lor; de a se opri, asupra lor, ochii tuturor; de a se îndrepta în spre ei toată strădania celor buni ai țării.

Ca toți să știe și mărturisească; să creadă și crezând să înfăptuiască; să știe că țara nu are nimic mai bun de făcut; nu are problemă mai importantă de rezolvit; nu are deziderat mai urgent de înfăptuit, ca: **mântuirea tineretului**, prin educația conștientă și consecventă în a iubi, a cinsti și a sluji cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ale Țării și ale Regelui.

Acesta e gândul Regelui, spre aceasta tinde *Străjeria Sa*.

Acesta a fost și gândul nostru, când ne-am dat modesta contribuție la înfăptuirea revistei.

Aceasta ne e închinarea numărului de față; în acest gând »Țara visurilor noastre« își închină steagul cu credința tinerelor vlăstare în fața Marelui Străjer.

Noi, cari — pe lângă toate patimile cari după cuvântul cântării bisericești: »din tinerețele noastre, multe, se luptă cu noi« — am îmbătrânit obișnuința bătători căile Domnului; am încărunțit încercați a jertfi partea cea mai bună a sufletului nostru neamului: ne-am simțit obligați și ne simțim și acum gata și la această datorie: de a edifica, în sufletele celor dragi Lui și nouă, altare ale dragostei față de Regele Țării.

Iar dacă potrivnicii neamului tău
Cu oști ar veni ca să-ți facă vreun rău
Ridică-te mândră și nu te 'ngrija,
Căci inima noastră e inima ta;
Tu 'ncrede-te'n fiili tăi, Mamă.

Iar dac' ar pieri de pe 'ntregul pământ
Iubirea de neam și-al credinței avânt:
Azilul lor dornic găsindu-l în noi
Le-am crește ca să le dăm înapoi
Mai tari și mai trainice lumii.

De aceea rosturile noastre strigă cântec izvorit din belșugul inimilor noastre:

Trăiască-ne țara și neamul și Regele! (ac).

„ȚARA VISURILOR NOASTRE“

IN AJUN DE ZECE MAIU LUI OCTAVIAN GOGA

Dacă *la trei zile după* marea sărbătoare a izbândirii visului nostru, ne alinăm bucuria din suflete și ne-o acoperim cu zăbranic cernit de durere mistuitoare de energii, — e pentru că ne cheamă sufletul să ne proșternem în fața rămășițelor pământești ale aceluia, care *cu trei zile înainte* de sărbătoarea mângâierii noastre, a fost chemat, de Răsplătitorul tuturor sforțărilor și suferințelor omenești, ca să fie așezat, de-a dreapta Lui; ca să asiste de acolo de sus la desfășurarea mândriei noastre de jos: rodul suferințelor neamului, rodul pătimirii sale; Ca să se bucure acolo, unde nu este durere, nici scârbă, nici suspinare, el, care în lunga-i viață, — fiindcă a fost plină de sbucium, — s'a simțit părtaș atâtor dureri, suferințe și scârbe. Ca să i se încununeze viața, pentru vecii vecilor, cu răsplata cea mai mare ce i-o poate da neamul, pe care i-a hărăzit o Dumnezeu: ca să fie încadrat, unde a și meritat, în rândul icoanelor ce formează iconostasul mândriei neamului, *în rândul eroilor de zece Maiu.*

Ploaia binecuvântată, ce-a stropit defilarea armatei, înfăptuitoare a visului cântat de marele măestru, au fost lacrimile cerului, menite să spele tot ce au mai putut să rămână omenesc dintr'o viață de gând curat și dragoste nefățărîtă față de neam.

Căci toată viața lui a fost ceea ce l-a fixat moartea nemuritor:
în ajun de zece Maiu.

Acesta a fost cel ce răspunde, în fața veșniciei, la marea și măritul nume de

OCTAVIAN GOGA:

E marele mag, marele Craiu al Vișlaimului nostru românesc, care, atunci, când mulți nu vedeau pe cerul națiunii noastre, decât norii întunecați ai desperării, iar unii numai licăriri, răsfrângeri ale focurilor de sub oalele cu carne ale lui Irod, ce voia să neucidă *Mântuitorul din suflete*, el a văzut, a recunoscut steaua mântuirii noastre. A pornit, în urma ei, spre răsărit, de unde ne vine mântuirea. A arătat-o curajos, respicat tuturor cari voiau să-o vadă și nu voiau să-și întoarcă cu vrerea privirile de cătră ea.

Pentru aceea ne revine nouă dascălilor, păstori firești ai neamului care va să fie; și celor încredințați păstoririi noastre, copiilor, cinstea și datoria de a ne închina, cu tot respectul și dragostea, în fața marelui Apostol al credinței în împlinirea visului nostru »de dragul căruia ne-au murit și moșii și părinții«.

Și îndrăznim să o facem, oricât ne-am simți micimea în fața măreției sufletului său.

Căci și picătura de rouă, de pe vârful unui firicel de iarbă, dintr'o noapte înstelată de Aprilie, cuprinde în sine, oglindește și resfrânge tot cuprinsul firii, toată bolta cerească, cu nenumăratele-i stele, oricât de mare este acest univers, chiar și pentru ochii noștri; oricât de infinit de mică e picătura de rouă, față cu mărimea și măreția firii.

Dacă ne simțim a putea fi picătura de rouă față de universul de simțăminte, dorințe, fapte, frământări, dureri, îngrijorări și patimi pentru grija unui neam, ce a fost sufletul lui Octavian Goga; *dacă-l putem cuprinde* cu dragostea și înțelegerea sufletului nostru; ne simțim în același timp și în aceeași măsură umiliința *neputinței de a-l putea resfrânge* pentru cei ce ne ascultă glasul și ne citesc scrisul.

Nici îndrăznim să o facem. Vor trebui să o facă inșiși toți cei ce simt românește, *citindu-l și recitindu-l*.

Ar fi aceasta o datorie, dacă n'ar fi o nespuse de mare plăcere; căci citindu-l te simți cuprins de atmosfera de *ajun de sărbătoare*; de *ajun de naștere a celui așteptat*. Te simți umil colindător, ce colinzi la lumina măiastră *a stelei ce ți-o aprinde* și ți o duce el, înaintea ta, — ca să te înfrupți de grijile și gândurile drumului ce l-au parcurs toți Irozii nădejdiilor și ai suferințelor noastre de ieri, stâlpai bucuriei noastre de azi, în frunte cu cel ce a fost și va fi Octavian Goga.

Te duce steaua cum se și cuvine, pe la „Taica popa“, în cenușa vetrei căruia a fost învelit, aici în Ardeal, focul nădejdiilor noastre de mai bine; la preotul

*„Drept vestitorul Apostol
al unei vremi ce va să vie“*

ca să înțelegem pentru „ce i se cuvine Hirotonirea cu harul ceriurilor“, căci îl vedem, cum :

*„Bătrânul mag înalță fruntea,
Ce sfânt e graiul gurii sale.
Din el va răsări norocul
Acestui neam sfârșit de jale“,*

Ca să trecem ulița cu colindătorii la jupânul „dascăl“ cel:

*Cu zimbet bun, cu ochi cumirși și limpezi,
Strălucitori de lacrimi și lumină.
Cu tin' răsar atâtea nestemate
Din îngropatul vremilor tezaur. . .*

La „sfielnică bălăia dăscăliță“

*La care vin nevestele să-și plângă
Feciorii lor în slujbă la împăratul
Și tu ascunzi o lacrimă 'ntre gene
În alte țări, când le trimiți oftatul . . .*

*Și mângăind copiii altor mame,
Te stingi zâmbind în calea ta fecioară.*

† OCTAVIAN GOGA

Și nu-i vom lăsa din drum pe »Bătrânii« lui părinți și om
plânge cu ei de jalea celor părăsiți de cel înstrăinat pentru
grija neamului :

*Așa, vă treceți, bieți bătrâni,
Cu rugă la Preacurata,
Și plânge mama pe ciaslov
Și'n barbă plânge tata . . .*

Și nu-i vom uita pe cei pe care dânsul nu i-a uitat și de
grija cărora a pătimit : »Plugarii«.

*La voi aleargă 'ntotdeauna
Truditu-mi suflet să se'nchine
Voi singuri străjuiți altarul
Nădejdei mele de mai bine,
Al vostru-i plânsul strunei mele :
Creștini ce n'aveți sărbătoare,
Voi cei mai buni copii ai firii,
Urziți din lacrimi și sudoare*

*. . . . .
Din casa voastră, unde 'n umbră
Plâng doinele și râde hora,
Va străluci odată vremii
Norocul nostr' al tuturor.*

Nici pe »clăcașii«

*„Mucenici nerăsplățiți ai pâinii,
Cei logodiți de veacuri cu durerea. . .*

*Cari în ziua mare-a învierii. . .
Ca 'ntineriți de suflul primăverii,
S'or ridica ei cari au fost străjerii
Amarului și-ai morții și ai durerii,
Cu brațul greu de greu răsplătirii . . .*

Și i ascultăm Rugăciunea măetrului purtător de stea.

*Rătăcitor cu ochii tulburi,
Cu trupul istovit de cale,
Eu cad neputincios, stăpâne,
In fata strălucirii tale.*

*. . . . .
Sădește 'n brațul meu stăpâne
Tăria urii și-a iubirii.*

*. . . . .
Și de durerea altor inimi
Învăță-mă stăpâne a plânge.*

*. . . . .
In suflet samănă-mi furtuna
Să-l simt în matca i cum se sbate,
Cum tot amaru-i se revarsă
Pe strunele-i înfiorate ;
Și cum sub bolta lui aprinsă,*

*In smalț de fulgere albastre
Inchiagă-și glasul de aramă :
Cântarea pătimirii noastre.*

Pentru că

*La noi sunt codri verzi de brad
Și câmpuri de mătăasă ;
La noi atâția fluturi sânt
Și-atâta jale'n casă
Privighetori din alte țări
Vin doina să ne asculte ;
La noi sunt cântece și flori
Și lacrimi multe, multe . . .*

Căci

*Avem un vis neîmplinit,
Copil al suferinții,
De jalea lui ne-au răposat
Și moșii și părinții . . .
— Din vremi bătrâne, de demult,
Gemând de grele patimi :
Deșertăciunea unui vis
Noi o stropim cu lacrimi. . .*

Ca să nu uităm în colindarea noastră »Oltul«

*Că ne-a 'nfrățit pe veci necazul
Și bucuria de-o potrivă*

*Ca unda ta strivită gemem
Și noi, tovarășii tăi buni,
Dar de ne-om prăpădi cu toții,
Tu, Oltule, să ne răzbuini !*

*Să verși păgân potop de apă
Pe șesul holdelor de aur ;
Să piară glia care poartă
Instrăinatul nost' tezaur,
Îărâna trupurilor noastre
S'o scurmi de unde ne'ngropară :
Și să-ți aduni apele toate,
— Să ne mutăm în altă țară !*

Această „altă țară“ a căror hotare le-au mutat cei ce au luptat cu Octavian Goga, — este rodul suferințelor și al trudei lor și a lui.

De-am putea aduna, într'o străfulgerare de gând, toată truda, toată frământarea ce a pogorit, înainte de vreme, în mor-

mânt acest trup trudit de mărimea sufletului ce l-a călăuzit, am putea să înțelegem nestăpânita jale ce-l răpune la gândul morții :

*De-o să mor la primăvară
Să mă plângeți tu și mama
Amândouă să mă plângeți
Și să vă cerniți năframa.*

*Nimeni altul nu mai plângă
Răposata voastră fală,
Și vă rog cu îngroparea
Nu vă faceți cheltuială, . .*

*Să chemați pe popa Naie
Să-mi citească din Scriptură
Și să spue o cuvântare :
C'am fost om cu 'nvățătură.*

*Dar că m'am născut pe semne
Intr'o zodie ciudată,
De m'a bătut nenorocul
De pe lumea asta totă.*

*Știu că va 'ntrista tot satul
Lucrul ăst', că tare-i jelnic ;
I-or cădea, și popii Nae
Lăcrimi multe 'n molitvelnic.*

Jale nestăpânită și prorocită ce se desăvârșește în lacrimile vărsate de el, *pentru sine*.

LA GROAPA LUI LAIE

Am venit să-ți spun o vorbă
Azi când pleci în țări mai bune,
Niculaie, Laie Chioru,
Cântăreț din patru strune ;

Du-l cu tine meșteșugul
Care ne'ntăria soboru' :
Meștere a nouă sate,
Lăutare, Laie Chioru !

Unde norii-și țin popasul
In lăcaș de mărgărint,
Șede Domnul cu Sâmpetru
La o masă de argint.

Tu să-ți pleci ușor genunchii
Și ușor să-ți pleci grumazul,
Și pe umerii vioarei
Tu să-ți lași domol obrazul.

Și să cânti un cântec, Laie,
Cum se cântă 'n sat la noi,
Când se tânguie ciobanul
După turma lui de oi.

Povesti-va atunci struna
Înălțimilor albastre,
Vremea lungă câtă jale
Scris-a 'n sufletele noastre.

S'ar întuneca pământul.
C'ar veni, veni, țigane :
Toate stelele s'asculte
Glasul strunei năzdrăvane.

Blând zâmbire-ar Milostivul,
Iar din geana lui de-argint
Lacrim' ar cădea 'n adâncul
Norilor de Mărgărint.

Ni s'ar stânge-atunci necazul
Ce de mult ne petrecea :
Între stelele de pază
Am avea și noi o stea !

Stea de pază a sufletului neamului nostru, Octavian Goga, pe care tu l-ai văzut, l-ai simțit întristat și pătimit, — așezat la dreapta Tatălui, pentru ca ți-ai iubit atâta neamul;

Poet al pătimirii noastre, mucenic al suferințelor tale, sufletele noastre cernite se 'nchină ție și te preaslăvesc:

— *Cuvine-se hirotonirea
Cu harul cerurilor ție
Drept vestitorule apostol
Al unei vrămi ce va să vie.*

prof. AUGUSTIN COSMA

CREPUSCUL

PSALM

de PETRE PAULESCU

*Mi-i fața pururea întoarsă spre apus.
Ești tot mai mare Doamne 'n asfințit.
Când pe Golgota noi Te-am răstignit
Ai fost tot mai gigant cum alții nu s.*

*Ți am înflorit luceferii piroanelor în palme
Și lăncile păcatului Ți-am repezit în coastă.
Și azi blesteme dure te adastă
Și la răspântii, Te pălmuesc sudalme.*

*Mă simt în cuibul meu, prădat de depărtări
Și-amurgul vieții, uite l, cum scapără 'n amnar,
Hai aripi de credință, sburași peste hotar
Și 'n sfeșnicele cerului s'aprindeși lumânări.*

*Mă clatin, parcă-s beat și nu mai am odihnă
Și moartea bate 'n suflet ca un ceas.
Crepusculul vieții spune bun rămas
Și noaptea cade ca un somn de tihnă.*

OCTAVIAN GOGA, OMUL DE LUPTĂ NAȚIONALĂ

„Dumneata te predestinezi unei vieți de
sacrificiu, lipsită de tihnă și repaos”.

Pornea, acum aproape o jumătate de veac, copilul cu ochii senini, al popii din Rășinari, spre Sibiu, să învețe carte. Cât se deosebește aci totul, de Rășinarii lui! În loc de doina, pe care vin s'o asculte »privighetori din alte țări« îi sună în urechi asprul graiu străin. În loc s'alerge după fluturi, pe »câmpuri de mătase« trebuie să se străduiască cu slova străină; merge greu, apoi, mai târziu, se poate lăuda chiar mai bine decât trușaii trândavi, fii de nemeș. Seara în sărăcicioasele camere studențești, unde stau câte cinci laolaltă, feciorii de valah descifrează versurile măestrit dăltuite, versurile izvorâte din glie, ale lui Eminescu, ale lui Coșbuc, suflet din sufletul neamului lor. Grăiesc, strânși laolaltă, ei între ei, graiul pe care nu numai îl grăiește limba, ci îl simte și inima.

În decursul anilor, se naște astfel prăpastia; simte el, feciorul popii, nepotul patriarhalului preot ardelean, care îl culesese de pe drumuri, cu ani în urmă, pe Luceafărul rătăcitor, primindu-l în casa sa din Rășinarii Ardealului, simte el cu colegii lui, frați de sânge, că nu mai sunt toți la fel; sunt „noi“ și „ei”.

Fiecare cu ale sale. Noi cu munca, ei mulțumiți în lenea lor — neam superior, vezi Doamne — nu mai trebuie să contribuie ei cu nimic; le-a dat tot acest dar Dumnezeu. Două luni: una dornică de luptă, de dreptate, alta mulțumită de ceea ce este; două lumi urându-se cu întreaga putere sădită în suflet prin atavism.

Copilul a fost silit să se adape la izvorul culturii în altă limbă decât a sa; tânărului adolescent i se cere s'o grăiască, această limbă, din inimă și atunci fuge, revoltat, scârbit de sistemul educativ al pedagogului opresor; pleacă să pășească peste pragul drumului ce-l va conduce în viață, dintr'un liceu românesc. . .

În parlamentul din Pesta e fierbere. Presa atacă violent pe un oarecare Octavian Goga, un »arogant care la 20 de ani cutează să sfideze sfânta demnitate maghiară«. Avusese acest fecior de popă valah, din Rășinari, îndrăsneala să îndemne la înfrățire cu studenții din România liberă, pe tinerii ardeleni, pe colegii lui, studenți la Buda-Pesta. Directorul liceului sibian îi spusese: »D-ta te predestinezi unei vieți de sacrificiu, lipsită de tihnă și de repaos«. Fusese un clar văzător acest director. Abia

la doi ani, tânărul exilat din liceul dela Sibiu, începe să-și depună firul unei vieți în decursul căreia avea să trăiască »într'o continuă protestare«.

De acum începe lupta ; Dumnezeu i a sădit în braț »tăria urii și a iubirii«.

Ură, ură atavică, ură izvorită din iubire de ai săi, ură care cere dreptate și răzbunare pentru un șir milenar de nedreptăți și umilinți.

Poetul rupe din sufletul lui o fărâcă și la umbra înegrite-
lor ziduri ale capitalei dușmanului, se naște Oltul :

*Să verși pământ potop de apă
Pe șesul holdelor de aur ;
Să piară glia care poartă
Instrăinatul nos' tezaur.*

De vreme ce nu poate fi acest pământ al nostru, al nostru cari ne-am născut pe el, cari l-am muncit, cari am suferit pentru el, cari îl iubim, să nu fie nici al altuia.

Revarsă potopul tău de apă, Oltule, fă să piară glia noastră instrăinată. De ne-om prăpădi, răsbună-ne și du-ne, du-ne într'altă țară, departe de pământul pe care am suferit zadarnic atâta :

BC *Țărâna trupurilor noastre* library Cluj

*S'o scurmi de unde ne'ngropară
Și să-ți aduni apele toate,
— Să ne mutăm în altă țară .*

Luceafărul, tipărit în pivnițe, îi creiază o atmosferă de irendentist revoluționar ; pleacă la Berlin, își publică primul volum de poezii, apoi se reîntoarce în Sibiul de unde fusese exilat fiindcă nu voise să fie un »cetățean loial«. Incepe acum acțiunea de înfrățire, de gândire, cu cei din România liberă, acțiune care avea să fie piatra de temelie a unui edificiu sufletesc comun pentru întreg poporul nostru. Irendentistul Goga face cunoștință cu temnițele din Pesta, Cluj, Seghedin . . .

O viață lipsită de repaos, de tihnă ; profeția fostului său director îl urmărește, cum îl va urmări până 'ntr'o tristă zi de Mai, când această viață a intrat în repaosul veșnic.

Războiul îl găsește în capitala Franței, scapă mulțumită lui Clemenceau, de internare ca supus al unei țări inamice și, prin Italia, ajunge în regatul român — în »Țara lui de suflet«.

Dar vai ! Ce puteau să înțeleagă frații de dincoace, tragedia Ardealului. Ar trebui să simtă — nu cei mulți ; cei puțini dar cari conduc — sbuciumarea sufletului ardelean, să-l simtă cum așteaptă să vadă dorobanțul răsărind din neguri ; să-l înțeleagă

astfel. Și să i se deștepte în suflet, fratelui liber, ura, ura contra călăului fratelui său, să apuce pe drumul pe care îl arată »morții din morminte«. A luptat sub stăpânirea dușmanului, trebuie să lupte și între frați :

*... Vai de cine-și pierde țara
Ca să și o ceară dela voi . . .*

»Latinitatea strigă din tranșee«, morții voștri vă arată drumul peste Carpați și voi, cu Marghilomanii voștri, petreceți cu bătaii de flori, cu serbări, cu baluri. Nu vă urmărește spectrul Ardealului, la a cărui moarte priviți simpli spectatori, la adăpostul unei »țări fără visuri«, a țării neutrale? Nu vedeți la serbările voastre, Ardealul plin de sânge, venit în mijlocul vostru »din tabăra nemțească«? Nu vedeți, nu simțiți — »a pierdut domnia, neamul Basarab«.

Impăratul din poveste, care râde cu un ochiu și plânge cu celalalt cum va fi oare mâine? Va râde cu amândoi, sau va plânge amarnic?

Dar în sfârșit glasul latinității a avut ecou și țara neutrală s'a hotărât pentru marea jertfă.

Vasile Lucaci și Octavian Goga »un popă prost și un poet nebun« au contribuit, împreună cu ceilalți, la răsăritul zilei în care împăratul să poată râde cu amândoi ochii; la răsăritul zilei în care să avem un trup nefrânt în două și viu. Filipescu spusese în sfârșit regelui: »Sire, ori te încoronezi la Alba Iulia, ori mori pe câmpia Turzii, altcum praf s'alege și de țară și de dinastia ta . . . «

Poetul intră voluntar, e aproape să-și piardă viața la Turtucaia, alături de fratele său, marele mutilat, Eugen Goga. După pacea dela Buftea se reîntoarce din Rusia, unde tratase repararea prizonierilor ardeleni, îndurerat dar nu desnădăduit.

În Franța, unde ni se creiase, prin nenorocita pace dela Buftea, o atmosferă de extremă ostilitate, luptă alături de Take Ionescu și, ca întotdeauna, învinge piedicile ce ni se ridicau.

În sfârșit ziua mare a sosit. Lanțurile au căzut, visul milenar s'a împlinit și dorobanțul s'a ivit din neguri, Ardelenilor.

Dar Octavian Goga, sortit vieții fără tihnă și repaos, vieții de continuă luptă și sbucium, nu s'a putut mulțumi cu o unire teritorială. A luptat ca în tinerețe, ca în vremea în care ceea ce e astăzi realitate, era vis, pentru unirea sufletească a neamului. A înțeles că trebuiesc distruse cu orice preț granițele; granițele cari rămăseseră fatale, consecință a patru educații, a patru mentalități diferite. Acesta a fost marele rol pe care

trebuia să-l îndeplinească, și Goga a fost temelia a ceea ce s'a făcut până acum, pentru unirea suflătoare a fraților alipiți cu țara mamă.

Unirea cea mare am făcut-o, trebuia acum să ne facem stăpâni la noi acasă. Putea Octavian Goga să rămână departe de noua luptă în perspectivă? Și în fața acestei noi probleme, de vitală însemnătate pentru neamul de al cărui drag suferise atâta; a rămas pe linia trasată de tânărul student la Pesta: numai și numai neamul și patria, în afară de orice alte interese.

Cu dușmanul din trecut ne putusem lupta cavalereste; cel nou era prea perfid, prea josnic, pentru a primi lupta dreaptă. Presa, industria, comerțul sunt luate drept ținte de acaparare. Emigranții, indezirabilii galițieni, înstăriți apoi, au pretenții de conducere a destinului unui neam pentru care nu simt nimic, pentru care n'au suferit nimic. Infiltrație pe nesimțite, cu mijloace satanice, în toate domeniile; coruperea astfel a literaturii, a presei, a artei, a tot ceea ce avem noi specific, al nostru. Apologia comunismului, a umanitarismului — tip Max Goldstein, — propagandă antireligioasă, francmasonerie! Povestea oaspei care se face stăpân în casa gazdei. O astfel de situație nu l-a putut lăsa nesimțitor pe Octavian Goga. A voit o Românie a Românilor, a noastră, a celor ce avem rădăcinile în glia aceasta, a celor ce o iubim. Oasele înaintașilor noștri au putrezit în pământul acesta, nu ale tuturor veneticilor cari vreau să ne arate nouă drumul ce-l avem de urmat. Goga a voit să ne conducem noi, a voit să fim lăsați în pace; bine, rău, facem ceva, n'avem nevoie pentru asta de concursul nimănui, străin de neamul și sufletul nostru. Ajuns la conducerea destinului neamului, situația nu i-a permis să dea tot ceea ce sufletul său mare ar fi putut da pentru binele neamului acestuia. Nu i-a fost dat lui, să intre pentru a doua oară în Istorie, dar numele său va rămâne legat de noul drum pe care am apucat, și dela care nimeni nu va putea da înapoi fără să calce pe sufletul nostru.

Intr'o zi de primăvară sub fruntea măreață a vulturului dela Ciucea, a plesnit o coardă, și poetul pătimirii noastre, poetul revoltei noastre, și-a sfârșit viața de îndelungat sbucium și necontenită luptă, o viață ce nu mai era de mult a lui ci a neamului. A murit neîmpăcat, ar mai fi voit să trăiască, nu pentru el, ci pentru a mai lupta pentru neamul său, pentru țara sa.

*Și cum sub tâmpla mea fierbinte,
O lume veche-mi revnie,
Nu, câte-au fost, îmi vin în minte,
Ci câte-ar fi putut să fie.*

Octavian Goga ! fulgerat de moarte atunci când neamul ar mai fi avut nevoie de geniul tău ; te-ai dus pentru totdeauna dintre noi ; vom purta însă în noi sufletul din sufletul tău ; te vom lua drept pildă de curaj și luptă și îți vom da noi, sau cei ce ne vor urma, liniștea deplină — acolo sus — înfăptuind o Românie cum ai visat dar n'ai putut înfăptui tu.

CONSTANTIN TANASE
cl. VII.

CÂNTEC DE DOR

Dor mi-a fost odinioară,
Ca să ies din satul meu.
Dor de ducă, dor de ducă,
De ce tot m'alungii mereu ?

Ș'am plecat din codrul verde
Ca să văd și eu câmpia,
Dor de ducă, dor de ducă.
Mi-am plătit scump pribegia.
... ..

Ș'acum plâng pe înserate,
Cu gândul la casa mică,
La o floare 'n bujorată,
Mândră, tină, voinică.

La izvor cu apă lină,
Unde noi ne întâlneam,
Și în razele de lună,
Fericii ne desfătam.
... ..
Existați voi locuri sfinte,
Unde am copilărit,
Sau, ca inima-mi sleită,
De mult ați îmbătrânit ?...

Blestematu-mi-ați voi firea,
De hoinar pribeg în lume,
Câtând mereu fericirea,
Biet haiduc și fără nume ?...
... ..
... ..

Du-te vânt de primăvară,
La mândruța mea din sat,
Și spune-i că Ion feciorul,
Încă nu s'a însurat.

Du-te frunză de răchită,
Vântu'n zbor să te ajute,
Iar iubitei dă-i din parte-mi.
Un sărut dulce pe frunte.

Du-te pasăre măiastră,
Du-te lună argintie,
Du-te apă curgătoare.
Du-te puf de păpădie...

Mergeți toți la casa mică,
La cea floare din trecut
Și să-i spuneți pe șoptite,
C'amărit voi m'ați văzut.

Stați voi nori ce duceți ploaie-
În spre codrii mei cei dragi,
Lăsați hora să se'nceapă,
Lângă verzi păduri de fagi.
... ..

Dor de ducă, dor de ducă,
Mă purtași din codru'n luncă.
Prin câmpii, munți și coline,
Nicăieri nu-mi fuse bine.
Du-mă iar în codru verde,
S'aud „Doina“ cum se pierde
Prin murmurul de izvoare,
Cânturi de priveghetore.
Și în codru du-mă dor,
La un mic și lin izvor,
Iar de acolo'n casa mică,
Unde-i floarea cea voinică.
... .. mă apucă...
Dor de ducă, dor de ducă.

CORNELIU BOLOGA
cl. VII

SUFLETE DISTRUSE

NOVELĂ

E seară. Mugetul boilor, nechezatul cailor, behăitul oilor, amestecate cu pocnete scurte de biciu, s'au potolit. Doar strigătele copilașilor cari se joacă neștiutori pe lângă garduri, și scârțâitul cumpenei vreunei fântâni, mai pălmuesc liniștea care domnește peste sat. Firișoare de praf, aurite de razele soarelui, plutesc prin aer. Zefirul, îmbălsămat de miresmele pomilor înfloriți, adie ușor printre căsuțele satului.

La apus, globul mare și roșu al soarelui, își aruncă ultimele-i raze, ca spre a implora un ajutor.

O doină tristă, tristă de tot străbate de pe coasta dealului învecinat, până'n inima satului. Este bătrânul Miron, care coborându-și oile la stână, își frânge aleanul, în melodia dulce a fluerului.

Pe banca din mijlocul grădiniței de flori din dosul casei, cu privirile înainte, cu gândurile duse în spre cine știe ce lumi îndepărtate, Elenuța sdrobește în neștiire între degetele-i fine, o mică floare de trandafir. Petalele roze, cad la pământ într'un sbor ușor, ca niște mici fluturași rozi. Imbrăcată în costumul național, lucrat de ea în timpul cât a fost elevă — însă pe ascuns — căci altfel Ungurii ar fi reacționat puternic — cu un șorț alb dinainte, cu părul castaniu fluturat de adierile ușoare ale zefirului, așa gânditoare cum era în clipele acestea, Elenuța părea o fecioară din basmele lui Ispirescu, rătăcită pe aceste tărâmurii.

Un oftat adânc îi scăpă de pe buze, când fluerul bătrânului Miron începu trista doină. Câtă durere, câtă duiosie exprimă această doină! Și cât de mult se potrivește cu starea ei sufletească, de acum. Doina! O ființă imaterială, care-ți ușurează durerea! . . . Doina! Prieten căruia îi împărtășești durerea, jalea, dorul, iubirea ta. . .

Elenuța se lăsă pradă vrajei ce o cuprinse. Deodată, ca printr'o ceață îi apăru înainte figura dulce, plină de bunătate a lui Petruș. Il vedea senin, frumos ca atunci în ziua despărțirii, la gară. Inchise ochii, nevoind par'că să piardă această fericită vedenie.

Bâzâitul albinelor cari ca niște muncitori nebosiji alergau din floare în floare, ciripitul vesel al păsărilor, întregă natura cu frumusețile și minunile ei, încununând aceste clipe de fericire ale Elenuței, o transportau pe alte lumi.

Dosarele amintirilor sunt răscolite de creierul Elenuței.

Clipele de fericire din viața ei, lucruri de tot felul i se perindează pe dinaintea ochilor. Una însă, rămase neclintită, pironită par'că. Era dureroasa despărțire dela gară, a lui Petruș, de către ea, de către mamă-sa.

Zi cu mare călduri. Soarele cu razele-i puternice inunda încălzea întreaga natură. La gară o mulțime mare, dogorită de arșița soarelui aștepta sosirea trenului, care-i va smulge de lângă familiile lor scumpe de lângă pământul lor, și-i va asvârli în gura focului ucigător.

Războiul! . . . Ce cuvânt! . . . Ce dușman al familiei! . . . Ce joc! . . . Joc neiubit de nimeni, joc care 'nghite vieți, joc care 'n loc de veselie stoarce dureri, lacrimi, preface totul în scrum . . .

Sunt încă vreo zece minute până la plecare. Ici, colo, în câte o familie vorbesc îndurerați. Durerea despărțirii e tipărită pe fața tuturor. O gălăgie mare răsună 'n gară, dominată câteodată de plâsete tari.

Mai la parte, lângă un rond de flori, Petruș, Elenuța și mamă-sa vorbesc încet, îndurerați. În ochii Elenuței, lacrimile lucesc ca niște mici boabe de cristal . . . Mamă-sa nu zice nimic, își rumegă durerea în tăcere.

— »Măcar de-aș avea un ideal frumos, pentru care să lupt — zicea Petruș îngândurat. — Despărțirea noastră e dureroasă, foarte dureroasă Elenuțo, dar nu e mai dureros să lupt împotriva frajilor mei? N'ar fi o fericire să lupt sub fâlfâirea tricolorului românesc, și dacă ar fi nevoie să-mi jertfesc viața pentru el« ?

Elenuța însă tăcea, privind l îndurată. Pe ea, nu aceste gânduri o munceau . . .

Petruș încetă. Tăcură toți, până când flueratul prelung al locomotivei sfâșie văzduhul, iar trenul cu un sgomot mare de fierărie își făcu apariția în gară, puhăind mânios. Sgomotul din gară crescă dintr'odată. Fluerături, strigăte, plâsete desnădăjduite-te asurzeau.

— »Petruș!! . . . Petruș! . . . strigă Elenuța desnădăjduită, aruncându-i-se la piept . . .

— »Elenuțo« șopti Petruș sărutându-i obrazii și mâinile. Cu toată fărâia sufilească de care-a dat dovadă pân'acum, nu-și putu ascunde cele câteva lacrimi ce-i umeziră ochii.

— »O să te mai văd? . . . O să ne mai întâlnim« ? . . . plângea Elenuța.

— Da! Da . . . Fericirea noastră n'a apus încă! . . . Ultimele cuvinte le rosti însă așa de încet, încât deabea să

auziră. Cu durere adâncă, cu lacrimile în ochi, îmbrățișându-și logodnica și pe mama acesteia, Petruș se urcă în vagon.

Distrusă, Elenuța se sprijini de brațul mamei sale plângând cu hohote, cu privirile după cel ce se duce . . .

Un fluerat lung, și trenul se puse în mișcare. Plânsetele izbucniră mai puternic, mai sfâșietoare. La fereastra vagonului, o batistă albă fâlfâia ca aripile unui porumbel . . . Chipul lui Petruș apăru la geam, cu ochii plini de lacrimi, scaldând pe cele două femei în priviri dureroase . . .

»La revedere, la revedere!« . . . »Adio!« . . . »Adio!« . . . Glasul lui fu acoperit de uruitul roșilor de tren, de strigătele și plânsetele din jurul său . . .

Un punct se mai zări în depărtare, apoi . . . totul fu absorbit de ceața viorie a zilei.

Nouri de fum, mai rămăseră ca suveniri de scurtă durată dela cei plecați . . .

Scârțâitul porții dela stradă și un »domnișoară!« o trezi pe Elenuța din visuri . . . Se sculă și aranjându-și cochecet părul alergă la poartă.

— »Bună seara domnișoară« se auzi glasul răgușit al bătrânului factor.

— »Bună seara« — răspunse cu glasul cristalin Elenuța — »Am ceva?«

Bătrânul îi întinse o carte postală, și urându-i sănătate plecă mai departe, cu pași târăgânați.

Elenuța ezitase să-i mulțumească, atât de emoționată era. Mâna-i tremura, iar inima în svâcnituri dese și puternice cerca rezistența pieptului. Fața-i era albă ca varul. Ajunse în grădiniță. Ceti.

Deodată scoase un țipăt și un plâns cu hohote o înăbuși. Scăpă scrisoarea din mâini, care într'un fâlfâit ușor, căzu pe marginea rândului de trandafiri.

Printre suspine buzele-i rosteau cuvinte multe din cari din cauza plânsului amar ce o cuprinse se putea desluși cu greu! Petruș! . . . mort! . . .

Adio! . . . La auzul țipătului, mamă-sa alergă speriată la dânsa. Văzând scrisoarea jos, și sbuciumul Elenuței înțelese numaidecât situația. Plânsul o podidi și pe ea. Sărutându-o pe față, pe mâini, îi șoptea vorbe mângăetoare, deși și ea ar fi avut nevoie de unul la fel. Lacrimile mamei și ale fetei cădeau la pământ ca niște curaji picuri de rouă.

Dela un timp, plânsul conțeni. Suspinele însă parcă erau mai rele, mai sfâșietoare . . .

— »Petruș . . . Ah! mamă! . . . Petruș«, gema Elenuța printre lacrimi.

— Să mergem în casă — zise mamă-sa ridicându-o. Slabă, palidă, la brațul mamei sale, Elenuța intră în casă. Se izbi pe pat iar plânsul o înăbuși din nou.

— »Ah! mamă, sunt visuri urâte sau . . . Ah! Da! . . . Da! . . . E adevărat! . . . E adevărat!«

Ultimul cuvânt fu atât de accentuat, atâta durere se desprindea din el, încât mamă-sa isbucni și ea într'un plâns amar.

După ce se liniști zise Elenuței:

— Liniștește-te Elenuțo! O rană oricât de adâncă, dacă e îngrijită, se închide.

— »Dar dacă rana atinge inima mamă?« . . . gemu Elenuța, ștergându-și lacrimile ce-i brăzdau fața ca două mici, plâpânde părăiașe, și uitându-i-se adânc în ochi.

Mamă-sa nu răspuse. Tăcură amândouă . . . Reîncepură vorba târziu, evocând figura lui Petruș, scene din viața lui. Dela un timp, obosită, Elenuța se culcă. Nu putu însă adormi. Vedea mereu înaintea figura logodnicului ei. Aci-l vedea surâzător, aci-l vedea într'un șanț la un loc cu alte cadavre, plin de sânge, cu fața mutilată, cu mâna dreaptă pe talismanul dela gât, la care era agățată iconița ei . . . La astfel de gânduri, lacrimile curgeau mai dese, mai mari, ca dintr'un izvor nesecat.

Adormi abea către miezul nopții. Deodată văzu un vis înfiorător.

Glasul unei trâmbițe ce suna atacul, spintecă văzduhul. Dintr'o tranșee din maginea unei păduri negre, o companie de soldați se îndreptă spre dușmani în pas alergător . . . O altă companie îi urmă, apoi alta, alta, până când pământul se întunecă de uniforme. Gloanțele șuerau, obuzele se spârgeau împușcând la carne vie. Oamenii cădeau ca spicele. Înaintea unei companii, cu sabia scoasă, cu fruntea înundată de sudoare cu glasu-i grav de bariton, Petruș își îndemna oamenii la atac. Pe fața-i arsă de soare, se putea ceti durerea, de a merge cu arma împotriva fraților săi, împotriva stindardului tricolor.

Deodată un glonte îl isbi în piept . . . Încă un pas . . . Genunchii i se îndoiră și căzu la pământ. Cu ultima-i putere își duse mâna la inimă șoptind: »Elenu . . . țo! . . . Adio! . . .

Elenuța țipă. Deschise imediat ochii, trezită din somn de acest vis înfiorător . . .

— Elenuțo! Pentru Dumnezeu, ce ai? o întrebă speriată mamă-sa.

— »Am visat? Da! . . . Da! . . . Am visat! . . . « Un zâmbet amar i se ivi în colțul buzelor.

— »Mamă m'aș sculz« — zise Elenuța voind să se dea jos din pat. Picioarele însă n'o biruiau, iar pământul se învărtea sub ea. Se urcă din nou în pat, spunând mamei sale să deschidă fereastra dinspre grădiniță. Speriată de cele ce se petrecuse cu fiică-sa, Maria, deschise mașinalicește fereastra. Un curent de aier proaspăt îmbălsămat cu mirosul parfumat al florilor din grădiniță, năvăli înăuntru, iar soarele scălda întreaga cameră într'o baie de lumină. Florile surădeau pline de viață, păsărelele cu ciripitul lor făceau un cor vesel, albinele bâzâiau din floare'n floare, iar fluturii pluteau lin prin aier ca niște mari fulgi de zăpadă.

— »Nu mănânci Elenuțo ?« o întrebă mamă-sa Maria, care ca un înger păzitor, n'o mai părăsea.

— Nu mamă, nu mi-e foame, nu mi trebuie nimic. Rana mea — continuă ea după o pauză — rana mea e adâncă. . . Mi-a atins inima și nu știu dacă va găsi tămăduire vreodată! . . . La ultimele-i cuvinte, ochii-i mari albaștri, umeziți de lacrimi, învăluiră pe mamă-sa într'o privire tristă, desnădăjduită. . .

Mamă-sa nu mai zicea nimic. Înțelese nenorocirea ce o lovi. Spera însă într'o îndreptare a relilor de acum. . . zădărnicește așteptare.

Elenuța nu se mai sculă de pe pat. Zile întregi, mută de durere, sărmana mamă sta de veghe la căpătâiul bolnavei, încurajând-o, mângâind o, sărutându-i fața, care pe zi ce trecea era mai slabă mai palidă. . .

Vorbele ei însă par'că-i făceau rău Elenuței, care nu'nțelegea, n'asculta glasul naturii frumoase ce-o chemau la viață. . .

Câte idealuri spulberate, pentru biata mamă! . . . Cu câțiva ani în urmă, când viitorul fetiței ei i se părea scăldat în fericire, împreună cu răposatul său soț, făureau planuri mărețe, mândre, fericite, pentru fiica lor. Va termina școala de învățătoare, va ocupa locul de învățătoare în satul ei, în casa ei, îi vor aduna o zestre frumoasă — ea fiind singurul lor copil — îi vor căuta un mire frumos, bun, inteligent . . . o vor căpătui . . .

Elenuța abea terminase cu școala, că fiul preotului din comuna vecină, ocupă locul de învățător în comuna Elenuței. Dintr'o iubire curată, peste scurt timp cei doi tineri se logodiră. Blândețea, frumusețea, înțelepciunea, toate calitățile bune într'o singură persoană, acesta era Petruș.

Ei, ca unei mame fericite, îi creștea inima, întinerea, când răsul sglobiu, veselia celor doi tineri umpleau casa . . .

Ca un uragan însă se ridică deodată în apus focul sânge-lui, cuprinzând în hora sa, întreaga omenire. Mâna rece a morții

despărți pe acești tineri, pentru totdeauna. Alaltăieri casa răsuna plină de veselie, de fericire . . . Azi, moartă . . . îndurerată . . .

Sufletul lui Petruș caută ființa dragă, și cine știe, peste un an, o lună, o săptămână poate . . . El mort, ea bolnavă . . .

Mama Elenuței se sculă înfiorată de cele ce gândea. Ce gânduri negre! . . . Infășură într'o privire iubitoare figura uscată a Elenuței, care dormea ușor. Un surâs pustiu îi lumina fața slăbită de durere. Cât este de frumoasă însă în paliditatea ei! . . . Deodată buzele i se mișcă. Un »Petruș« se auzi încet, sfios, iar mâinile-i ca două aripi obosite se ridicară de pe plapomă, se agitară o clipă în aier și . . . căzură înapoi sdrobite . . .

Mamă sa o privea mută de durere.

»Elenuța!« »Petruș!« îngână ea. »Două flori ofilite, în mijlocul verii! . . . «

Gândurile o absorbiră din nou . . .

Asifel se scurgeau zilele acestor două femei nenorocite. În fiecare zi, câte o vecină, veneau în casa dascăliței, pentru a-i șopti vorbe mângâietoare, iar Elenuței încurajări . . .

Aceleași vorbe, același cântec șoptit de toți și întotdeauna! . . . Elenuța nu le auzea însă. Creerul ei bolnav, era veșnic ocupat cu chipul celui dispărut . . .

»Nu știu dacă o s'apuce toamna« ziceau femeile clătirând din cap, când părăseau casa bolnavei, sau strânse la povești pe marginea șanțului, venea vorba despre cele două femei . . .

Fiecare găsea câte o vorbă compătimitoare, la adresa celor două nenorocite . . .

Toamnă . . . Stropi reci de ploaie isbesc geamurile cu un clinchet argintiu. Frunzele veștejite, sdrențuite se desprind de pe rāmuri și în fâlfâit ușor, cad la pământ. Nouri deși, negri, gonesc pe întinsul cerului, pe când vâjăitul slab al vântului înțepat de țipetele cocorilor cari în șire lungi pornesc spre alte zări, cântă inmormântarea frumuseții naturii . . . Melancolia stăpânește peste tot.

În casa învățătoarei Maria, Elenuța își trăiește ultimele clipe din viață . . . Popa Zaharia, care o cuminecase de vreun sfert de oră și Floarea, vecina cea mai bună a învățătoarei, privesc fața slabă, palidă a Elenuței, în timp ce mamă-sa cu fața ascunsă în hohote înăbușite de plâns, se tângue încet . . . Fața tuturor exprimă o adâncă durere . . .

Deodată pleoapele bolnavei se ridicară încet, iar ochii mari albaștri adânciți în fundul capului, se fixară asupra unui punct de pe peretele din față. Un zâmbet îi luminează fața.

— »Petruș! . . . Da! . . . Da! . . . Merg! . . . Mă duc! . . . Un hohot de plâns spintecă tăcerea. . . Elenuța își întoarse privirea tristă spre mamă-sa, zicând cu glasul stins :

— »Mamă. . . iartă-mă! . . . Ne vom întâlni odată. . . eu, tu și. . . Petruș.

Un sughiț îi curmă șirul vorbelor, pleoapele i se lăsară peste dâncul albastru al ochilor, încă o încordare a întregului corp și. . . sufletul Elenuței apucă lunga călătorie spre lumile nevăzute. . .

Disperată, sărmana mamă se aruncă asupra moartei sărutând-o, udând-o cu lacrimi amare, pe chipul rece și alb ca de marmoră. . .

Vecina Floarea, frângându-și suspinele într'o batistă mare, albă, cu ochii scăldați într'o mare de lacrimi, privea mută de durere la cele două ființe nenorocite. . .

Elenuța ! Petruș ! Două suflete cari s'au înțeles, două suflete cari s'au iubit, două suflete cari nu pot să rămână despărțite . . .

În această tristă atmosferă, glasul grav al preotului Zaharia glas din care se desprindea o adâncă durere și evlavie, răsună rar și prelung :

»Pomeniște Doamne, sufletul roabei Tale Elenuța!.. Elenuța!..

— F I N I S —

AUREL GHENDER

cl. V.

PUSTIU

Turcii 'n goana lor nebună
Au lăsat pustiu și jale;
Soarele din a sa cale
Stă în zare să apună.

Pe câmpu 'ntins, un călăreț
Aleargă în galop nebun,
Lăsând în urmă-i un cătun
Străbătut de-un râu răzleț.

Și sboară călăreț și cal
Căutând scăpare 'n munte,

Soarele mai stă să 'nfrunte
Zarea, ascuns de după deal.

Și pier și călăreț și cal
Și soarele de după deal,
S'a 'ntunecat și e târziu
Și 'n pacea nopții liniștite
Sbor bufnițe neprihănite,
Cobind a jale și pustiu.

VASILE MOTEȘ

cl. V

PRIMĂVARA

*Cu-ale tale flori frumoase ai sosit la noi în țară
Tu măiastra mult dorită! Tu divină primăvară!
De acum în dimineață florile-s de rouă pline,
Pasărilor se desmiardă, ciripind cântări divine . . .*

*Floricelilor drăguțe, viorele, lăcrămioare
Câte-o rază zâmbitoare le trimite mândrul soare!
Iară boabele de rouă sunt ca tainice smaralde
Mângâiate 'n zori de ziuă de-a soarelui raze calde.*

*Și zilele curg senine, cerul este fără nori,
Dintre munți, încet, coboară limpedele mic izvor
Pasărilor, fiecare cântă o dulce melodie
Vântuleț de primăvară printre frunze blând adie.*

*Pe câmpiile întinse 'n colorit de floricele,
Pe sub strașine de case 'n ciripit de rândunele
Și 'n grădinile frumoase cu flori în mii de culori
Ești frumoasă primăvară . . . Și bogată în comori.*

PAULA BIHARI

cl. IV-a L. O. D.

NOCTURNĂ

*Iși varsă tristă noaptea duhul rece
În liniștea pădurii ne 'nteruptă.
De-atâtea nopți făr' somn, cu fața suptă
Se pregătește luna ca să plece.*

*Tăcerea 'ncet-încet se 'nneacă 'n șoapte,
Doar ea veghează somnul unei mierle.
Cu ochi strălucitori, ca două perle
O bufniță privește lung în noapte.*

*O doină cântă despre-a lumii soartă,
Și 'nvăluie cu nor de jale munții.
. . . Cu raze purpurii în jurul frunții
Bat zorile 'n a nopții neagră poartă . . .*

ANDREI GH. VEXLER

cl. VI.

UN SFERT DE VEAC DELA MOARTEA LUI ȘTEFAN OCTAVIAN IOSIF

În cursul verii acestui an se 'mplinesc douăzeci și cinci de ani dela moartea unuia dintre cei mai iluștri cântăreți al calvarului de suferinți la care a fost supus poporul nostru de dincoace de Carpați : Șt. O. Iosif.

Cu două zeci de ani în urmă, în timp ce oștirea noastră însuflețită de marșul »La arme« trecea Dunărea, în sunetele aceluiași marș de un cerc restrâns de prieteni e petrecut la groapă autorul cuvintelor lui.

Șt. O. Iosif a văzut lumina zilei în Brașovul din 1875. Ca fiu al directorului dela liceul Andrei Șaguna, Onisifor Iosif, se 'nrudea cu academicianul și scriitorul Gavril Munteanu. Primele studii, primare și liceale le face în orașul natal, le continuă la Sibiu și le termină la București. Între anii 1889—91 face o călătorie prin Austria, Elveția, Germania și Franța în capitala cărăia se oprește timp mai îndelungat. Chiar de pe când era la Paris avea gata »Patriarhalele«. În țară, a ajuns secretar de redacție la »Semănătorul« și custode la Fundațiunea Universitară Carol I. Afară de acestea a fost și un asiduu colaborator al revistei »Vatra« lui Al. Vlahuță.

Era o fire prea deschisă, era din cale afară de încrezător în prieteni. Din această pricină, Șt. O. Iosif a ajuns cu timpul un înșelat. Căsătorindu-se cu poeta Natalia Negru, el își prevedea un viitor roz. A fost numai o iluzie căci în curând Natalia-l părăsește, căsătorindu-se cu cel mai intim amic al lui, Dimitrie Anghel.

Suferind și de o boală internă, Șt. O. Iosif moare nebun la spitalul Colțea din București (22 Iunie 1913).

Ca poet, Iosif a scris poezii de o gingășie cum pușini, foarte pușini au scris în literatura noastră.

Ion Bianu constatase în literatura nouă un curent idealist, un curent însuflețit de »idei mărețe și de porniri nobile«, iar reprezentantul prin excelență al acestui curent îl găsisse în persoana poetului Șt. O. Iosif, un poet care avea o indisolubilă încredere în însușirile sufletești ale neamului său. Chiar la vârsta de douăzeci și opt de ani era un talent pe deplin afirmat. Intrunea : legături distincte cu viața neamului său, cunoașterea trecutului literar și istoric al acestuia și putere originală de a crea«. (Ilie Chendi).

Afât de mult iubea viața rurală, încât și după ce a plecat la București (1891), a tânjit după ea. Aceasta este explicația frecvenței lui inspirației din comoara de teme literare a poeziei noastre populare.

Regret, nu însă disperare, melancolie, nu însă pesimism, suferință, nu însă revoltă: iată caracteristica lirei lui Iosif. O poezie sinceră — în cel mai amplu și mai subtil înțeles al cuvântului — poezia lui Iosif se poate rezuma la un ecou al unei sensibilități inadaptate, o rezonanță a unui clopot de regrete, cum ar numi o d-l Perpeclisius.

Nu și-a uitat copilăria, cum nu și-a uitat nici Carpații, pe cari ni i-a evocat în acele duioase »Icoane din Carpați« :

„Mă chiamă 'n zare munții, munții mei!

„Ce dor, ce dor mi-era de ei!“

Afară de acele balade — reușite de altfel — scrise sub influența poeziei populare — Iosif ne-a mai dat o serie [de] pasteluri, care-l situează alături de: Eminescu, Alecsandri și Coșbuc.

„Dar soarele coboară 'n asfințit

„Din văi cresc neguri cenușii,

„Năvală dau pe culmi în sus

—BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Departa orga surdă a pădurii

„Cu mii de șoapte, taine de izvoare

„Răsună 'nceț, răsună lin —

„O ceas divin!

„Acum începe mândrul parastas

„In templul veșnic al naturii . . .

„Sus, peste lumea adormită, mută,

„Potir de argint în mâna nevăzută

„A tingerului plin de pace

„Se 'nalță luna dintre brazi*.

(Icoana din Carpați XI).

Traduceri.

Iosif ne-a dat și reușite traduceri din: Verlaine, Ibsen, Halm, Shelley, Bürger, Burns, Carmen Sylva, Petőfi, Goethe, Heine, Corneille, Wagner, Carducci, Lenau, Al. Dumas, Schiller, Uhland etc.

Câteva opere, scrise în tovărășie cu Dimitrie Anghel, au făcut ca numele lui Ștefan Iosif să se bucure de răspândire pe tot pământul românesc.

Prin paginile duioase ce ne-a lăsat, Iosif și-a fixat un loc de frunte în galeria celor mai iluștri lirici ai noștri. Acste artist,

în ceea ce privește forma, a apăsât deodată pe întreaga claviatura sufletului nostru »amărit, dar mare«.

Pentru noi el a fost și un »sol al biruinții noastre naționale« :

„*Eu nu-s decât un sol; eu sunt drumeșul*

„*Grăbit, și noaptea înapoi mă cere . . .*

„*Sunt flacăra pe care-o poartă vântul!*“ . . .

Aceste citate sunt deajuns ca să ne gravăm un omagiu pentru acest suflet ascuns sub movila de pământ din cimitirul Belu, cu ocazia împlinirii a douăzeci și cinci de ani dela trecerea sa prin poarta ce desparte cele două eternități.

TRAIAN BLAJOVICI

et. VII.

MUZICA POPULARĂ

STUDIU

I.

Muzica, ca toate celelalte arte, este manifestarea directă sau indirectă a sufletului omenesc, într'o formă aleasă. Omul și-a exprimat sentimentele, prin mijloacele lui instinctive, dând astfel naștere artei. Dintre toate artele însă, nici una nu este așa de apropiată de sufletul omenesc ca muzica, căci ea s'a născut deodată cu omul. Și iată cum :

Materia sensibilă a artei muzicale este sunetul, cel mai fermecător și cel mai variat dintre mijlocitorii noștri sufletești cu lumea dinafară. Capacitatea instinctivă de a observa și imita era dezvoltată și în epocile primitive. Trăind mereu în mijlocul naturii, cu animalele sălbatice, omul a observat, în timpul muncii sau al odihnei, ciripitul melodios al păsărilor, glasul violent și dușmănos al fiarelor, pe care a 'nceput a-l imita (glasul etc.). Această imitare a trezit în omul neștiutor încă să vorbească, o bucurie, căci cu această imitare și a deschis lumea gândirii și a simțirii lui. Deci putem constata că, omul a cântat mai 'nainte și numai după aceea a vorbit căci prin capacitatea onomatopeică a ajuns la primul mijloc de exprimare : la vorbă. Ea s'a format deci, prin înțonarea melodioasă a sunetelor imitate din lumea exterioară.

II.

Dar cu apariția vorbei, dorul de a cânta n'a încetat, căci manifestările de simțire ale sufletului sunt instinctive. O întâm-

plare mai însemnată a fost povestită cu mai mult suflet, alegându-se cuvintele și dându-li-se o întonare mai melodioasă. Așa s'a născut recitativul din care cadru fără formă s'a dezvoltat cântecul popular, adică mărturisirea sinceră a sufletului unui fiu al poporului, care și a exprimat dragostea, adorarea față de Dumnezeu, tristețile sau bucuriile lui. Cu toate că aceste cântece s'au încolțit în sufletul expresiv al unui singur individ, ele totuși aparțin unei colectivități, unui anumit (trib sau) popor, căci și acel necunoscut maestru căruia ele se datoresc, nu era mai presus ca semenii săi din poporul din care făcea și el parte, că el a exprimat, a crezut tot ce au exprimat și au crezut și alții, se bucura sau se întrista de tot ce a făcut pe strămoșii pe părinții, frații, prietenii și semenii lui să se bucure sau să se întristeze. Aceste cântece, cari au ajuns până la noi, nu sunt în forma lor primitive, ele au trecut prin nenumărate schimbări, după cum au fost influențate de evenimentele survenite asupra poporului respectiv.

Aceste nenumărate cântece populare, foarte variate după diferitele sentimente pe cari le exprimă și după formele sub cari sunt întrebuințate, formează (compun) **muzica populară a unei națiuni.**

Ea (muzica) nu cuprinde deci simfonii complicate, opere mărețe etc. . . , ci cântece pe cât de simple, pe atât de adânci, expresive și variate, cari fac să cunoaștem însăși firea și caracterul poporului, căruia ele aparțin. Așa că, toată gama simțirii, tot felul de a gândi, al unei națiuni, viața spirituală și materială, este exprimată în modul cel mai fidel, în muzica ei populară :

De exemplu, când auzim muzica ușoară și grațioasă a Francezilor, imediat recunoaștem caracterul glumeț, vanitos, ușuratec dar drept al acestui popor ; sau când auzim muzica italiană veselă și melodioasă, sau vioaie și înfocată a Ungurilor, sau când cea sombră și majestoasă, când cea cu vioiciune a Germanilor, etc. . . cunoaștem mai bine aceste popoare, în tot ce au ele mai adânc și mai caracteristic, decât dacă am fi făcut o mulțime de studii asupra lor.

Oare când ascultăm muzica românească tristă, duioasă și melancolică, nu simțim expresia cea mai fidelă a sufletului poporului nostru ? Nu recunoaștem atunci suferințele pe care le-am suportat cu atâta răbdare ? Ah, ce muzică tristă și melancolică dar cât de frumoasă ? Aici se potrivesc foarte bine cuvintele lui Chateaubriand, că inima ar fi o liră, pe care noi cântăm și accentele de bucurie, pe corzile destinate plânsului și suferinței.

Căci dacă uneori muzica noastră e veselă, înseamnă că Românului i s'a umplut cupa vieții de chinurile și durerile suportate, și atunci își răsbună durerea zilelor trecute, sau că își înecă amărăciunea asupririlor în râs și veselie, sau că mai zărește o slabă licărire de speranță.

Poate că cineva se miră, că de ce este o așa de mare asemănare (sau mai bine zis o aproape perfectă coincidență) între muzica (stilul muzicii) populară și între caracterul și firea unui popor? Sau că de ce aflăm și cunoaștem din muzica populară trecutul lui? Răspunsul este foarte simplu:

Dacă muzica în general s'a născut deodată cu omenirea, atunci în mod firesc că și muzica unei națiuni, s'a format odată cu nașterea ei. *Aceasta este o lege naturală*, aplicabilă la toate popoarele a) Muzica unui popor, s'a născut deodată cu acel popor; b) cu ea (muzica) a plâns durerea sau a cântat bucuria din trecut și din prezent; c) cu ea el (poporul) are speranță într'un viitor mai trist sau mai fericit; iar atunci dacă un popor va pieri va pieri deodată cu el și muzica lui.

Iată ce mare asemănare, poate și o coincidență între un popor și muzica lui! Dacă savantul Buffon (1707—1788) a exprimat fraza celebră: »Le style est l'homme même«, stilul e omul însuși, (și nu stilul este omul, cum se crede greșit) trebuie să știm că aceasta înseamnă că și atunci când o descoperire științifică a ajuns proprietatea comună a umanității, felul de a exprima, stilul, rămâne semnul personal al scriitorului. Deci el nu vrea să spună că în stil se reflectă caracterul scriitorului, cum se credea greșit. Pe când noi trebuie să enunțăm că, **muzica populară, este poporul**, că în ea se reflectă, cum am arătat caracterul și firea lui. A-i cunoaște muzica și a o iubi, e a cunoaște și a iubi poporul căruia ea aparține.

Vedem deci, că nici o artă nu este așa de apropiată de sufletul omenesc ca muzica, de sufletul unui popor, ca muzica lui. Ea a fost aceea care împreună cu religia și limba ne-a păstrat unitatea etnică, ne-a adăpat în decursul veacurilor cu focul ei sacru și a pregătit în mare parte formarea României Mari.

De aceea trebuie să iubim muzica în general, și mai ales muzica noastră populară.

VASILE MICHÎȘ

cl. VII-a

PUSTNICUL

. . . *Departe,*
Uitat de lumea 'ntreagă, și de moarte
Trăește-un suflet nobil, traiu de chin
Ducându-și tristul său destin
Toț mai 'nainte, mai departe.

In mica-i peșteră de negru plină
Pe-un pat de scânduri pâlپae-a lumină.
Bătrânul pustnic, gârbovit, se pleacă
Cetind din Carte, timpul să și-l treacă . . .
 . . . . .

Și vântul rece-al nopții-mi spune 'n șoapte :
 „ . . . și va sosi o noapte
 „Când candela sihastrului s'a stinge
 „Și-uitat de lumea 'ntreagă. — ca un fum
 „Va trece 'n neagra 'mpărăție-a morții! . . .

„Iar tu drumeș pribeag, când îți știi voia sorții,
„De ce nu te pornești pe-al pustnicului drum! ? . . .

BCU Cluj / Central University VLADIMIR DRIMBA
 cl. IV A

DORINȚI . . .

. . . *Aș vrea să-mi plimb înfierbântatu-mi creer*
Printre banchizele ae ghiață,
Și, neluat în seamă, — ca un greer
Să-mi plâng speranțele-mi pierdute 'n neagră ceață . . .

. . . *Aș vrea să sorb puterea creatoare*
A unei bolți senine 'n plină seară,
A unei glii stropită cu sudoare
Când plugul taie brazde, — în noua primăvară . . .

. . . *Aș vrea să am momente de-agonie . . .*
Și lacrimi, să-mi brăzdeze supta-mi față,
Să pot să plâng eterna tragedie
A-acestei lumi, pierdută 'n strictă ceață! . . .

VLADIMIR V. DRIMBA
 cl. IV A.

CRIZA MORALĂ A TINERETULUI DE AZI

Când, în 1914, zeița păcii și-a luat sborul de pe pământ și și-a ascuns fața de către învrăjbirea oamenilor, parcă toate surorile ei, zânele păcii sufletești ale oamenilor, fiindu-le frică să rămână singure în furtuna pe care n'o cunoșteau, nici înțelegeau, și-au luat sborul — alaiu zeiței păcii în pribegia ei.

Dar zeița păcii, speriată de bubuiturile tunului, s'a întors îndată ce în locul florilor roșii de sânge, pământul a început să fie stropit iarăși de viorelele și ghioceli desghețului bucuriei.

Însă surorile-i mai mici, zânele păcii sufletești ale oamenilor, speriate mai tare de sufletul oamenilor, speriate mai tare de ura deslănțuită în sufletul oamenilor decât de bubuiturile tunurilor, nu par a se fi reîntors. Și, fără ele, sufletul tulburat, fără pace, a fost uzurpat de trupul ce s'a ridicat vijelios, pătimăș, călcându-l în picioare.

Sufletul a părăsit continentul vechilor situații pentru a găsi, ca și Columb, India aurului, de care nu știa cum îl va găsi, unde-l va găsi, dar știa că capătul drumului e fericirea.

Dar valurile oceanului, valurile războiului, purtau nava sufletului ce-și pierduse busola păcii interne. Căpitanul fusese de-tronat din puterea lui de șeful bucătar, trupul omului, care nu se gândia să-și ridice ochii spre cer, unde steaua polară a credinței i ar arăta drumul.

Cei cari au trecut de oceanul nesiguranței trupesti și sufletești, au găsit, în loc de aurul fericirii, drumuri cari duceau mai departe prin »pădurea vieții«, drumuri cari duceau, probabil tot la fericire, dar cari trebuiau străbătute.

În timpul războiului zăgazurile voinței, ale credinței, ale bunului simț au fost rupte de puhoiurile nesiguranței, a răsturnării a orice ordine, disciplină și bun mers al omenirii și prin poarta astfel deschisă s'au năpustit vânturile patimilor, crivățul viciului și gerul înghețului sufletesc. Marele copac al omenirii se apleca bătut de vijelie.

Dar vârful ramurilor și a rămurelelor, generația cea mai nouă, tineretul, era și este cel mai expus, prin așezarea-i sufletească, la toate vânturile. Toate curente vor sufla — crivățul sau zefirul lor — mai întâiu asupra tineretului care imediat va îmbrăca pojghița de ghiață a prefăcătoriei, sau va arunca veselii muguri ai insuflețirii, poate dăunători, căci trunchiul copacului

încă mai poartă pe scoarța-i brăzdată de timp, poșghițe de ghiață ale anotimpului trecut.

După războiul tineretul a rămas, în mare parte fără conducători, fie că aceștia au dispărut, fie că răsturnarea ordinii sociale i a desființat. Și atunci tineretul a trebuit să înceapă să clădească pe ruinele și dărâmurile: urmarea războiului, un nou edificiu de situație și de ordine socială.

Dar după războiul au mai rămas și alții pe cari războiul nu i-a smuls de lângă tihna — relativă acum — a vieții familiare și contactul prea brusc cu viața nu le-a spart cu lovituri brutale de pumn capsula de sticlă colorată cu aparențe, a veacului trecut.

Cei vechi s'au scandalizat, nu de priveliștea din dosul paravanului ce s'a luat acum brusc de pe fața lumii, ci de faptul că totul se face »fără paravan« și de frica de-a vedea alții ce este după paravanul vieții lor exterioare. Căci ei erau obișnuiți de-a scoate în afară numai ceea ce erau siguri că va fi »bun și aprobat« de oameni, restul ascunzându-l după perdeaua formelor sociale, chiar dacă nu era rău.

Dar cei noi n'au timp s'ascundă: lucrau; lucrau să refacă, în serie, repede, mașinal, bun și rău, etalându-le pe polița vieții, lăsând timpului grija să aleagă.

Și tinerilor, ca să lucreze, le trebuia loc, loc în viață.

Înainte de războiul tânărul era condus, de voie de nevoie, aproape totdeauna cu supunere, de autoritatea părintească.

După războiul autoritatea, dacă mai este, nu mai are influența hotărâtoare în viața tineretului. Tânărul rămâne, deodată, fără cărmaci, și atunci, o clipă de ezitare, și valul a smuls corabia neancorată în portul credinței, pentru a o târî în largul oceanului de patimi.

Dar războiul n'a fost în așa mare măsură cauza acestor diferențieri teribile, cauza desechilibrului, cauza crizei morale. El a fost mai mult ca o crepătură ce s'ar face în pământ și ar lăsa să se vadă compoziția geologică a pământului de o parte și de alta a faliei. Și această ruptură a despărțit pe oameni în două tabere: tineri și bătrâni, vechi și noi, fără ca vârsta să joace un rol hotărâtor în clasificare.

Conflictul între generații a fost veșnic și a apărut pentru prima oară ca fapt istoric, din cauza unei greșeli părintești și al unui nerespect filial: Noe și fiul său Ham . . .

Generației actuale i s'au deschis larg porțile spre școală, spre lumină și au dat toți buzna pentru a-și arde apoi mulții aripile iluziilor în flacăra propriei lor vini, ceara luminării fiind însă școala.

Tineretul a intrat în școală de-a valma : vedeau în ea drum pietruit spre țința vieții.

A intrat fiul de țăran sprijinit de cârjele ce i le dădeau încrederea în dragostea și înțelepciunea părintească și credința în Dumnezeu.

Dar deodată cu lepădarea ișarilor și a opincilor, pojghița de cultură s'a crezut destul de puternică ca să înlocuiască rădăcinile adânci ale bunului simț țărănesc și, în consecință, încrederea în certificatul puternic al părinților, câștigat în școala vieții.

Și când acești desrădăcinați, transplantați, mai bine zis, au aruncat și cealaltă cârje : a credinței, altoiul n'a mai prins noi rădăcini și primul vânt a culcat lugerul fraged.

Datorită în bună parte și școlii, părinții simțiau cum »sufletul copiilor lor le scapă printre degete«.

Intellectualizarea unei bune părți din tineret îi duce la precocitate. Și atunci tânărul își întrebă educatorul de este la înălțimea chemării sale. De obicei, la prima »ieșire« de felul acesta, tinerii au dreptate, căci nu îi mână dorința de a fi »interesati«, ci dorința de a fi bine educați și instruiți și sunt conduși de instinct și simțul infailibil al omului de bună credință.

Și ar fi greșit să se pună stavilă unui lucru care beneficiază de tăria adevărului și a dreptății : învinge !

Dar prima biruință — care la un tânăr simplu, neintelectual, ar fi numai urmarea firească a dreptății, fără ca el să-și afle merit în ea — îi dă tânărului intelectual prin cale de deducții logice, »foarte logice«, convingerea că el poate, sau chiar are dreptul să intervină acolo unde »logica sa« îl face să creadă că poate interveni. De aci vine neîncrederea față de superiori, față de bătrâni și apoi drumul spre cealaltă extremă : nesupunerea ireverențioasă față de ei.

Căci claritatea și frumusețea construcției logice, care poate fi sofism, li se pare mai valoroasă decât simplitatea experienței bătrânilor. Și — ceea ce e dureros — aceasta poate degenera până chiar în neîncredere și răzvrătire împotriva Dumnezeirii.

Nu este acesta un caz frecvent căci, deși viața trupească preocupă prea mult tineretul — omenirea — și viața li se pare așa de scurtă pentru mulțimea plăcerilor de gustat, totuși mai repede admit decât neagă că »mai este poate și altă viață : veșnicia și Dumnezeu«. Aceste lucruri însă »nu sunt fără viață, dar afară de viață. Strălucesc dar nu încălzesc« (Jeunesses orthodoxes, par I. Lagovsky).

Și prin slujirea trupului nu e nevoie să se înțeleagă imediat desfrâul, ci chiar numai goana teribilă după lucrul care să asigure răsplată : pâinea cea de toate zilele.

Căci școala cea cu poarta de intrare așa de mare și frumoasă este o sită, cu ochiuri egale sau neegale, prin cari puțini aleși din mulții chemați o răzbat. Și cei nealeși ce fac ?

Goana spre școală i-a desrădăcinat de lângă plugul, sau meseria, lângă care acum nu se mai pot întoarce, decât greu, sau nu se întorc deloc ci îngroașe rândurile funcționării, dacă nu ale șomerilor. Și cel puțin dacă cei ce au trecut până la sfârșit prin moara școlii și-ar găsi repede rostul în viață ?

Școala varsă în lume noui batalioane de flămânzi cari se aruncă orbește în vâltoarea vieții. Și li se pare logic, ca după munca prestată aci să prefindă răsplată în viață. Li se pare logic, dacă nu ajung imediat la țel, să dispereze și ajung să li se pară logic (oh! logica!) cea mai absurdă dintre absurdități: sinuciderea.

Și cine e vinovatul ?

Sunt mulți! Este și tânărul care nu se lasă condus de un ideal moral în viață. Dar dacă nu i-s'a arătat cum să ajungă la el ? Căci educația pe care i-a dat o școală nu i arată ce să facă, ci mai mult ce să nu facă. Și asta poate cea mai mare dintre lipsurile școlii — poate singura lipsă. Școala creiază savanți nu caractere.

Un candidat la bacalaureat sau un doctorand în drept sau medicină, știe atât aproape cât nu i-se poate pretinde. Burduf de carte, dar în cele mai multe cazuri cu educația din casa părintească — dacă și-a putut-o păstra într'atâtea elemente, fri și educații diferite ce le adună școala !

În alte țări se pune preț mai mult pe educație (Anglia) și atunci se cade în altă extremă: formarea unor caractere reci, turnate în forme analoage, cari dau totul numai pe formele exterioare ale buneii educații și ale gentlemanismului. Căci se neglijează complect educația spiritului — educată e numai voința — și a sentimentelor (căci și sentimentele trebuiesc educate) și se ajunge la moțiunea votată de studenții din Oxford că »nici odată nu vor înțelege să lupte pentru țară și rege« sau vor ajunge la nestabilitatea îngrozitoare a formelor de credință (în aceeași familie sunt 3—4 confesiuni) în contrast cu stabilitatea în partidele politice, în cari familia face parte de atâtea sute de ani. Și asta e la urma urmei »gentleman-ism« !

* * *

Nesiguranța zilei de mâine și lipsa de lucru uneori, care este o adevărată tortură sufletească, face pe tineret să nu-și mai asculte glasul conștiinței, să facă totul după capul lor (>ce

mă mai interesează ce va fi mâine») dacă mai intervine și scăderea treptată a religiozității, duce pe râpă.

Dar dacă unui tânăr i-se dă posibilitate de lucru, i-se consolidează câtuși de puțin situația, să nu mai aibă impresia că este o nucă pe mare și oricât ar căuta din ochi un punct de sprijin să nu afle: o situație înnebunitoare, — atunci tânărul începe să privească viața cu încredere și mai ales dacă găsește pe cineva care, dacă nu-l ajută, să-l privească cel puțin cu dragoste, cu înțelegere, atunci credința începe a i-se înfiripa în suflet și crește până ajunge să miște munții. Căci tânărului nu-i trebuie ajutor ci sprijin. Deosebirea e că ajutorul îl obligă, deci îl leagă — lucru nesuferit tinereții, pe când sprijinul e ca o stâncă de care te rezemi când te scoli de jos sau orbecăi prin peșteri de întunecime: fără ajutorul stâncii nu puteai ieși din peșteră, dar ea nu stingherește în viitor cu obligație ipocriziei, recunoștinții.

Tinerii își cer loc în viață nu ca servi, ci alături de părinții lor, un pas mai înapoi, ca ajutori, ca și camarazi, ca frați mai mici.

Tinerii nu mai vor să se teamă de părinții lor. Dar în schimb îi iubesc mai sincer și mai curat. Vălul ipocriziei cade lăsându-le sufletul gol-goluț. Și ei, dacă întâlnesc înțelegere și dragoste, se rușinează să nu-l umple cu iubire față de prietenii lor: părinții. Înainte de a și arunca vălul de fățarnicie, tineretul nu simte imboldul și obligația lăuntrică de a și iubi sincer părinții căci se socotea achitat prin supunerea și umiliția pe care i-o arată, chiar când acestea nu erau decât la aparență.

Nimic nu contrariază atât pe tineri ca restrângerea libertății. Mai ales că toate manifestările lor sunt mai violente, mai nerăbdătoare. Iată de ce sistemul de a educa prin »nu e voie« spus des și de multe ori, unde nu trebuie, produce roade nedorite. De multe ori tânărul stă la o răscruce și așteaptă un imbold, un sfat, cum așteaptă pământul crepat de secetă o picătură de ploaie. Și atunci, dacă în loc de sfat, de sprijin, i se spune »nu e voie« se contrariază și face tocmai acel »nu e voie«.

Un tânăr, un copil — căci ca și copil își are efect educația, mai departe având rol aproape numai auto-educarea stimulată însă de educația primită inițial — trebuie condus prin viață întocmai ca un cal inteligent în care ai toată încrederea și căruia îi arăți numai unde și pe ce drum trebuie să meargă, nu și cum să meargă.

Dar, cum am văzut la Anglia, nici educația voinței singură nu poate forma un caracter desăvârșit. Educația voinței și a

efectului tău îți pune în mână cârma corăbiei sufletului, dar mai trebuie afară de aceasta să ridici și ochii spre cer pe care dacă-l privești nu rămâi niciodată desorientat ci îți urmezi drumul sfidând malurile înspumate ale lumii.

Iată dar că criza, în ultimă analiză, nu e propriu zis o decădere morală a tinerețului, căci cauza crizei nu numai el ci mai mult decât el, împrejurările și educația primită, — sau neprimită, — ci criza morală se reduce în mare parte la eternul conflict între generație, atât timp etern, cât dragostea nu va sufla mai cald peste trunchiul bătrân al omenirii ca să i desghețe poghița de ghiață a neînțelegerii dintre oameni.

7—8 III 1938.

GHEORGHE COSMA

FLOAREA MARE

frumoasei mele muze O. . .

*Mi-ai apărut în primăvară, cu soarele răsând,
Pierdută 'n albăstrimea câmpului de vioare,
Te căutam mânat de vraja visurilor mele.
Cu inima bătândă și sufletul plângând . . .*

*O rază binefăcătoare, te-a argintat cu rouă 'n zori,
Și-a desvelit privirii rătăcite, pe cea mai scumpă dintre flori. . .
Am cunoscut întâia dată splendoarea, raza dimineții,
Și-am înscenat în viața-mi solitară, iubirea tinereții . . .
Trecut-au multe primăveri și multe flori s'au veștejit,
În primăvara cea eternă, tu tot mai mult ai înflorit . . .
De dorul tău și azi inima-mi plânge și sufletul mă doare,
Căci ai rămas și-acum, iubit-o, o dulce și candidă floare . . .
Și-aș vrea așa de mult, să te răpesc, cu grijă să te pun la piept,
Dar împlinirea visului fugar, sperând zadarnic o aștept . . .*

Mă simt prea slab

*și 'n piept prea tare,
îmi arde flacăra iubirii,
Petalele-ți divine nu vreau să le ofilesc în ea
Dar când va răsări și pentru noi o sfântă stea
Cu suflete unite*

*păși-vom cu speranță
pe drumul fericirii . . .*

EUGEN L. GROZA

LITERATURA CORELATĂ VIEȚII

Viața, în multiplele-i forme de manifestare ne învață, că ea e rezultatul unei colaborări de mulți factori, cari după cum lucrează mai puternic, mai cu succes, dau o fațetă dominantă vieții, rezultată din efectul unuia dintre factori.

Aceste manifestări ale vieții, n'au răsărit numai la întâmplare, iar sufletul, în toată complexitatea lui, cu toate bogățiile imense și variate nu s'a născut fără participarea dorinței noastre de a ni-l îmbogăți cât mai mult, de a ne aduna comori pe cari nimeni și niciodată nu ni le poate înstrăina. Această dorință a fost imboldul care ne-a determinat la sacrificii, cari făcute pentru a ne îndrepta viața, au adus rezultate frumoase și satisfăcătoare. Contrar, când pentru viață, pentru o trăire morală — dorită de mulți, dar de prea pușini urmată — nu s'a lucrat nimic, nu s'au adoptat mijloacele necesare, pentru a o poseda, rezultatele au fost în consecință.

La formarea sufletului, la cizelarea și îmbogățirea lui, la ridicarea nivelului cultural și moral chiar, contribuie și literatura, adevărata literatură care spre deosebire de cea falsă, posedă mijloacele necesare pentru a îndeplini condițiunile de mai sus. Căci precum, răul e diametral opus binelui, așa și literatura infectată și rea — otrava spirituală — e în directă opoziție cu adevărata literatură, hrana sufletească nebănuț de folositoare.

Importanța acestui factor care-și aduce contribuția la formarea individualității fiecăruia, este destul de bine cunoscută. Totuși un mic popas, la izvorul bogăției care ne satură spiritualmente și ne mulțumește trușește, e util cred.

Influența literaturii e — lucru știut și verificat — mare chiar imensă în epoca tinereții, în epoca de imaginare a cunoștințelor, de îmbogățire a sufletului și a minții.

Termenul acesta de literatură n'avea totdeauna aceeași semnificație ca azi când înțelegem prin acest termen, totalitatea operelor artistice, ce desvoltă] sentimente nobile și frumoase și cari plac pentru esteticul ce-l exprimă. Nu era totdeauna așa, când se înțelegea prin acest cuvânt și cărțile de știință de orice fel. Azi acest termen cuprinde în sine ceva mai puțin, mai ales și ceva ce cuprinde o artă greu de realizat, căci ea cere multe condițiuni ca să fie într'adevăr artă.

Puternica influență exercitată de literatură asupra vieții este adesea hotărâtoare și definitivă. Căci ne gândim numai la o operă literară ce cuprinde în sine o varietate de sentimente cari

toate intră în sufletul nostru, căci le împrumutăm atunci când, citim cartea. Sufletul nostru trăiește paginile cărții și nutrește sentimente similare celor cuprinse în acele pagini din carte, iar conștiința își adaugă cunoștinți noi la cele dobândite prin experiența personală.

Și oare în ce stă nobilitatea sufletească dacă nu în sentimentele alese și frumoase? În ce stă cunoașterea vieții și cultura omului dacă nu în cunoștința și posibilitatea de a nutri toată gama sentimentelor omenești? Ei, și literatura ne dă aceste sentimente? Sigur că le dă, căci le cuprinde în sine toată viața indivizilor cu tot complexul de sentimente și idei frumoase, curate dar în același timp și rele și urâte, foarte periculoase, inutile și cari numai nelipsitul rău din fiecare îl dezvoltă în detrimentul respectivului.

Iată de ce tot ce nu e adevărată literatură frumoasă, este periculos pentru fiecare, căci în loc să deie o educație sufletească, șlefuid tot ce prezintă ceva dur în noi, în loc să ne îmbogățească mintea cu cunoștințe noi, mărește răul, contribuie la propria distrugere. Să ne gândim numai la câteva opere citite, și să ne întrebăm după ce le-am citit, cum am rămas. Ce stare sufletească am avut, dacă nu cumva ni s'a părut ceva divin, ce ne-a ridicat în atât de sus și ce ne-a lăsat de a-dreptul fascinați?

Iată legătura între literatură și viață!

Să ne întrebăm acum, ce am face oare noi, fără acest izvor când de mângâiere, când de întărire sufletească? Care din noi la un text adecuat stării sale sufletești, n'a simțit o întărire în suferință, văzând că nu e singur care suferă, o mângâiere sufletească, văzând cât de diferit e destinul omenesc și cât de mare e grama suferințelor pământești?

Iată de ce spuneam că literatura e generatoare de sentimente, ea este aceea care amplifică cunoștințele experienței individuale.

Dar strălucitul efect al literaturii nu s'arată în toate cazurile. Așa de exemplu ceea ce numim noi tot literatură, în mod greșit însă, cum spuneam mai sus, are și aa ca efect tot anume urmări. Acestea însă sunt mult vătămătoare pentru orice individ și pentru societate chiar. Unde găsim oare cauza decadenței morale, cauza multor aventuri întreprinse de rândurile celor tineri dacă nu tot în literatură, însă în cea de prost gust, în cea polițistă, focare de infecții sufletești? Exemplele numeroase de acest fel sunt eloquente.

Importanța acestui dar nebănuț de scump, ieșit din mintea

și sufletul omenesc, pentru mintea și sufletul omenesc, ni-o arată și cei mai adânci cugetători și învățați. Așa găsim scris despre poezie de exemplu: »Poezia prelungește viața, ea nu trăește nici în timp, nici în spațiu ci în *sufletul* omului. Viața ar trebui să fie o poezie pusă în acțiune« (Sir John Lubock). Frumoase cuvinte și mai cu seamă adevărate. Să ascultăm mai departe tot despre, poezie: »Poezia trezește și lărgeste spiritul făcând să se nască nenumărate și minunate combinațiuni de idei. O poezie frumoasă este ca un izvor ce revarsă veșnic înțelepciune și fericire« (Shelley).

Aceste cuvinte însă sunt și pentru proză, nu numai pentru poezie, care diferă de cea dintâi prin forma sa: versul. În poezie nu numai fondul ne surprinde, ci și forma, combinații de cuvinte măestrit întocmite, cari ne surprind adesea. Intocmirea versurilor, constituie o artă adevărată a formei, care aici e cu mult mai pretențioasă și reclamă mai mult efort decât proza ce exprimă simplu, direct dar tot artistic sentimentele și ideile ce le cuprinde și cari constituie fondul, partea esențială.

Sufletul nostru întocmai ca și trupul are nevoie de hrană indispensabilă pentru a trăi și activa. Numai că hrana sufletească e puțin deosebită de cea a trupului. Totuși asemănări există. Iată una care o putem cu multă ușurință evidenția. Hrana trupului pentru a fi consumată trebuie aleasă, pregătită, căci nu poți mânca orice, — lucru arhicunoscut e acest fapt, — fiindcă organismul simte imediat și suferă ba chiar se poate distruge. La fel e și cu hrana spirituală care trebuie să fie bine aleasă, și mai cu seamă cu pricepere consumată, ca să nu se întâmple ceva rău care să distrugă sufletul și mintea. Și oare cine dă aceasta hrană spirituală dacă nu literatura bună, aleasă și frumoasă cu adevărat.

Un lucru pe care-l socot necesar a-l scoate la suprafață cu acest prilej. Astăzi locul literaturii de care vorbeam mai sus din nefericire zic, e luat de literatura polițistă mai interesantă, mai excitantă, care e pusă deasupra celei dintâi din care radia o sănătate și vigoare spirituală extraordinară. Iar dacă cumpănim numai puținel vom găsi că și locul acestei literaturi polițiste începe să fie luat de filmele senzaționale, de aventuri gustate cu inima palpitantă și cu sufletul satisfăcut. Și atunci ce nevoie de literatura curată bună și mai ales educatoare spre bine? Sigur, că nu-i nevoie de ea, când individul are altceva mai interesant, mai folositor — crede — și mai excitant și atunci abandonează ceea ce e cu adevărat bun și util. Asta-i concepția multora: adânc greșit orientați asupra menirii și rostului lor în societate.

Importanța literaturii bune a rămas totuși foarte mare, așa cum a fost ba poate azi e și mai mare, numai că nu i se atribuie importanța cuvenită. Și aici e răul! Căci azi nu se mai crede în acea putere miraculoasă a scrisului, cum se credea odinioară, ci se crede în posibilitatea tehnicii moderne ce e în stare să ne reprezinte cele mai fantastice scene nefolositoare însă, ba chiar vătămătoare.

Dorim să găsim izvorul mângăierii, a întăririi și formării spirituale, izvorul cunoștinții largi și temeinice, a vieții frumoase, curate, cinstite de cari societatea și înșine să fim mulțumiți, să-l căutăm acest izvor în cartea bună, în literatura adevărată și adevărat frumoasă.

GH. BULGĂR
cl. VI.

MĂ CHEAMĂ . . .

*Mă cheamă glasuri tainice în preajma nopții,
Când luna se ridică, iar stelele s'aprend;
Să las această lume în care suferind
Se sbat nenorociții în agonia morții.*

*Și vântul răscolește tainic șoapte line,
Indemnuri triste, care mă 'nfior
Și-mi spun ca să pășesc în urma lor
Spre alte zări, mult mai senine.*

*Mă cheamă frunza teilor din parcuri,
Când vântul o aruncă 'n preajma iernii
Și dangățul de clopot ce cheamă la vecernii
Și miile de stele ce se-oglesc în lacuri.*

*În odăița scundă, lipsită de lumină,
Ascult aceleași glasuri ce strig mereu, mereu:
„Ah! vino acum la mine, pe tine eu te vreau,
Să guști din fericirea supremă și divină!”*

. . . . .

*Aș vrea să pășesc acest pământ,
Să sbor nestingherit în spații siderale
Și 'n goana cea nebună doar imnuri magistrale
Și-a nemuririi lauri, pe fruntea care-a 'nfrânt
Ființa efemeră și-a dus-o în mormânt.*

PETRU PLUMBAȘ
cl. V.

DIN SATUL MEU

O zi de primăvară, cu soare, căldură.

Pajiștile încep a încolți: Mugurii arborilor se desfac încetul.

La școala din marginea satului toți eram cu voie bună.

Ne-a spus dascălul Ieremia, că după masă ne va duce în excursie la Igleamăn.

Eram adunați vreo 20—30 de băieți și fete și așteptam nerăbdători sosirea Domnului învățător, să plecăm.

Fetițele, mai tăcute, mai cuminți, s'au strâns la un loc și ascultau cum le povestea una mai sfătoasă cine știe ce nimicuri. Nimicuri — pentru noi, cărora nu ne ajungeau gardurile din jurul școlii și scara dela clopoșel să le urcăm și să le trecem de zeci de ori pe minut. Pentru ele, însă, cine știe cât de important era, căci toate ascultau cu mintea încordată și sorbeau cuvintele celei mai mari, care le vorbea.

Noi, mai nebuni și mai neastâmpărați decât toți neastâmpărații și mai guralivi decât roata morii, făceam un tâmbălău ne mai pomenit în curtea școalei. Tăbăram peste toate gardurile. Câte pietricele găseam pe jos, toate le sbârnăjam cu praștia pe casa lui badea Grigore, Hopsănu, cum îi ziceam noi, încât credea bietul om că mânia lui Dumnezeu s'a revărsat peste lume, de bate așa avan, cu astfel de piatră.

Lelea Floare nu mai contenea din mătânii și rugăciuni, să-și întoarcă Dumnezeu mânia din spre pământ.

Și-am fi dat noi, mult și bine, până am fi curățit toate pietrele din curtea școlii și până ni se rupeau toate prașiile, dacă nu venea badea Grigore la noi.

Pe semne nu și-a dat deloc cu socoteala, cum se poate întâmpla așa ceva. — Vedea el că nu-i lucru curat, că prea era senin afară și nu-și putea închipui de unde să cadă atâta amar de piatră.

Noi nu mai slăbeam din ce-am început. Peste școală aruncam drept pe casa lui badea Grigore, încât s'auzeau dranițele pocnind de bombardament.

Era un hopsăn și jumătate și badea Grigore — nu în zadar l-am poreclit noi așa — și când a văzut că noi suntem nesocotii ce l-am speriat așa de rău, de credea că se sfârșește lumea, cu toată bătrânețea și neputința lui, unde nu sare peste pârleaz, la noi, și unde nu se ia după noi prin curtea școlii c'o nua lungă și groasă, de te băga în toate boalele.

Și ce mai vrei, băiete? Când am văzut una ca asta, n'am

mai stat la socoteală : Hai, toți ne-am căutat scăparea pe unde-am putut, că nălângu hopsănu ne-ar fi snopit în bătaie.

Il cunoșteam noi bine, că de multe ori ne mai doctorea câte-un pic.

Vreo doi s'au urcat pe scară, la clopoșel — norocul lor că acolo nu-i ajungea cu nuiăua și pe scară nu s'ar fi urcat nici în ruptul capului.

Alții s'au închis în clasă, punând o bancă în ușă și tremurau ca'n gaură de șarpe să nu-l împingă păcatele pe nebunu cu ruda să intre la ei, că-i vai de pielea lor.

Unul mai îndemânatic s'a urcat în dud, dar pozna lui că dudul nu înfrunzise încă și putea să fie văzut.

Iar noi, cei mai mulți, am făcut salturi mortale, peste gard, în cimitir — vechea noastră scăpare. De câte ori ne pomeneam cu badea Grigore asupra noastră, cimitirul îl alegeam ca loc de refugiu.

Aici, printre morminte și cruci, îl păcăleam în voie pe Hopsănu care se ținea după noi, până dispăream după vreo criptă și ne pierdea urma. Atunci se întorcea înapoi, bombănind și amenințându-ne cu nuiăua lui groasă.

— Lasă că vă dau eu vouă, tâlharilor și nerușinaților ! Da, până când să nu pot eu trăi de voi ?

Când îl auzeam că se depărtează, numai ce ieșeam din ascunziș și strigam iar după el, și el iar cu nuiăua după noi. Așa îl purtam de zeci de ori pe zi, până nu mai putea de obo-seală și atunci trecea, cu greu gârdul, scârmănat și hărțuit de noi, pe dinnapoi.

Când am sărit acum peste gard, nu știu ce s'a întâmplat că lui Vasile a Florii îi rămâne acățată o aripă a sumanului de un par și el se trudea din răspuțeri să se descațe, și nu putea și moșul mai-mai să-l ajungă cu nuiăua.

— Mă, lasă sumanul și fugi, că te ajunge hopsănu și îți moaie cojocu, strigă unul dintre noi.

Când a auzit moșul că-l mai facem și hopsăn, unde nu apucă nuiăua de capătul cel gros cu amândouă mâinile și începe să croiască în suman, că Vasile îl lepădase și în fugă ajunsese a noi.

Și da moșul, și da și nu se mai oprea. Și când a văzut că s'a păcălit atât de amar, îi venea să turbe de mânie. Scrâșnea din dinți și frângea nuiăua cât era de groasă.

Noi râdeam de ne prăpădeam. Râdea și cel din dud, -- Florea Cucului — dar paguba lui când s'a întors moșul și l-a văzut, unde n'a început să strige la el.

— Mă hoțule, tâlharule, diavole, dá-te jos că te spetesc în bătaie. — Dă-te jos din dud, că-i jale de tine.

Și arunca în dud cu ce găsea și-l mai atingea câte-odată, dar cel din dud nu zicea nici mac.

După ce s'a obosit, zadarnic, mândios și amărit ca vai de el, își ia nuiua pe umăr și se îndreaptă încet către casă — spunându ne că-i vai de pielcuța noastră, numai să ne prindă el odată în ghiare.

Când ne strângem toți, iar, în curte, numai ce vedem că și fetele ies de după niște stângini de lemne, unde s'au ascuns de frica hopsânului.

Intr'un târziu sosește și Vasile a Florii, cu sumanul pe umeri, aproape rupt de afurisita nuiă.

Câte și mai câte nu glumeam pe socoteala lui Moș Grigore — și chiar ne-am pus la poartă doi paznici, să ne anunțe din vreme, dacă s'ar răsândi cumva hopsănu și s'ar întoarce.

Oricum, ne era și nouă frică de nebunia lui, mai ales când de multe ori i am gustat nuiua aproape toți, pe rând.

Târziu de tot vine și dascălul Ieremia din sat.

— Domnule 'nvățător, mergem la excursie pe marginea pădurii? Nu-i așa că mergem? tăbărirăm toți asupra lui.

— Nu mergem! V'am lăsat singuri, și v'ați făcut prea de capul vostru. — Ce-i cu Moș Grigore?

— Nimic, Domnule 'nvățător, nimic, răspunse unul dintre noi. Fără pic de vină, numai ne pomenim cu el asupra noastră. Ia așa, fără pic de vină, ca și altă dată, știți cât de hopsăn îi Moș Grigore.

Ei, vă cunosc eu și pe voi de câte parale sunteți. Dacă-l amăriți și-l supărați atâta pe om, nu poate să nu vă ieie la rost, că apoi îi săriți în cap.

Pe semne, auzise prin sat de isprava noastră și de pățania lui Moș Grigore.

— Da, lasă, că vă pedepsesc eu pentru asta, continuă domnul învățător. Nu ne temeam noi de pedeapsă, că-l știam că-i suflet bun. De câte ori nu ne a amenințat și a uitat să facă.

Dar, nu știu de ce, Tița popii începu să plângă. Doară i-a părut rău că nu mergem la pădure.

Domnul învățător, ca s'o mângâie și pe ea și pe noi ce stam nemulțumiți, ne spuse.

— Măine, băieți, mâine plecăm negreșit în excursie la Igleamăn.

ERI, AZI, MÂINE...

În farmecul unei grădini, pe o noapte înstelată de vară, visurile ne iau și ne duc pe aripele lor ușoare, spre depărtările neajunse încă decât de închipuire și imaginație.

Intr'o clipă străbatem ceea ce luminei îi trebuie în fuga-i nebună mii de ani. De acolo, dela distanțe de neînchipuit, vedem, cu cât ne apropiem de pământ, diferitele vârste prin care a trecut Pământul. (Dacă bine înțeles, am avea ochi cu totul altfel conformați decât cei pe care-i avem). L-am vedea întâi ca pe un punct arzător, pierdut în imensitatea spațiului, apoi întunecându-se, din ce în ce mai mult, până ce se răcește în așa măsură, încât a permis strămoșilor noștri să trăiască pe el și să-l scurme ca niște furnici.

Apropiindu-ne la o distanță de vreo 2000 ani-lumină am vedea lumea civilizată a Romei, luptând contra barbarismului și pe Caesar purtându-și armatele-i victorioase prin pădurile Galliei și cu mai puțin de un secol mai târziu, am vedea arborele gigantic al creștinismului întinzându-și coroana peste tot pământul cunoscut.

Lumina duce cu ea schimbările pe care le suferă suprafața corpului dela care pornește și ajungând la ochii noștri, noi vedem aspectul corpului pe care-l avea corpul în momentul când lumina pornise dela el și nu cel pe care-l are în acel moment.

Când e vorba de lucruri apropiate, faptul acesta, pentru noi, n'are nici o importanță; dar când lumina pornește dela un obiect îndepărtat, de exemplu o astră, situația se răstoarnă complet. Să luăm de exemplu frumoasa stea roșie Betelgensa, care se află la o depărtare nu mai mică decât 1100 ani-lumină. Noi o vedem așa cum era suprafața ei pe vremea când Ungurii treceau Carpații și așa cum e azi, o vor vedea pământeni peste 1100 de ani.

Dacă în schimb am pleca dela suprafața soarelui nostru sau dela suprafața oricărui astru cu viteza luminii, noi am vedea suprafața acelu astru sub același aspect pentru totdeauna.

Iată deci că ceea ce vedem noi, e o imagine, dacă nu putem zice falsă, cel puțin înșelătoare pentru noi.

O constatare amară care ne zmulge din visurile noastre plăcute, cauzate de fermecătorul tablou al cerului înstelat, și ne aruncă în ghiarele meditației reci și întunecate ca miezul unei nopți de toamnă târzie. Întrebările ne covârșesc torturându-ne cu accentul lor de vioară spartă.

O întrebare amenințătoare ca un verset apocaliptic se ridică deasupra orizontului nedefinit al gândirii noastre.

Când? Când a fost începutul și mai ales când va fi sfârșitul universului.

Răsfoind volumele marilor gânditori și savanți și rezemându-ne de spusele lor ca de umărul vârtos al unui Atlas imaginar, răspunsul ne vine deodată, hotărît ca o maximă fatalistă: niciodată.

Și totuși nu e întocmai așa. Cu toate că cerul cu stelele lui e privit ca cel mai concret simbol al eternității, el e în continuă schimbare, dar pentru a constata faptul acesta, scânteia omenirii este de o durată prea scurtă. A trebuit să vină pentru aceasta o falangă de luptători cari să cucerească una câte una, o mare parte din tainele lumii.

Până și stelele pe care le vedem atât de fixe, atât de vecinice, atât de nepăsătoare de tot ce zgudue pe clienții microscopice noastre planete, au și ele o naștere, o copilărie, o maturitate, o bătrânețe și o... moarte. Da, o moarte. După ce și-au »trăit traiul« își pierd și »viața«. Viața lor e puterea căldurii, luminei și a încă o serie de radiații, puteri pe care le risipește nebunește în spațiul înconjurător. La bătrânețe o stea devine roșiatică — așa cum era înainte, în copilărie, dar de astădată e cu mult mai mică — se răcește și la urmă se întunecă, făcându-se prin asta nevăzută. Așa, pierdută și înghețată, urmează drumul pe care o duce atracția de univers, cu întreg sistemul ei solar — dacă are — care-i cerșește zadarnic o rază de lumină sau un dram de căldură.

Insuși soarele nostru va păși-o la fel, iar elegantele promenade ale Parisului sau romanticele canale ale Veneției — dacă aceste vor mai exista — vor fi o masă de ghiață — arene de patinaj fără patinori.

Dar atunci... De aci încolo nu ne interesează.

Timpul. Timpul face toate acestea.

Atunci ar urma ca odată, fie cât de târziu, tot se vor răci toate stelele și universul întreg va fi un etern și imens mormânt. Nu. Căci *Cel ce Este* veșnic viu, marele Spirit creator și guvernator al lumii, Dumnezeu, are la îndemâna sa materia creiată de El, ca să dea naștere la un nou sistem de stele sau o ciocnire formidabilă să facă să învie un nou cetățean al cerului din cadavrele a doi morți.

Dar să vedem ce e timpul. (Lăsând în seama fizicienilor și filosofilor teoriile științifice. Să ne ocupăm foarte pe scurt — într'o fugă cel puțin de iuțea luminei — de ceea ce s'ar zice de timp »în funcție de viața pământească«).

Timpul — după unii învățați — ar fi numai o măsură relativă a mișcărilor din spațiu în raport cu mișcarea de rotație a

pământului, și e scos la iveală numai din cauza acestei mișcări din univers.

Dacă din contră, s'ar putea obține — fie chiar printr'o petiție — suprimarea oricărei mișcări din univers, timpul n'ar mai putea fi înregistrat, rămânând pentru totdeauna un vecinic »azi«.

Dacă durata rotației planetei noastre ar fi de două ori mai scurtă ori mai lungă, atunci și secunda fizicienilor ar fi de două ori mai scurtă ori mai lungă.

Dacă am suprima orice mișcare din univers, cu atât mai mult cea a planetei noastre, am suprima odată cu ea și timpul.

Asta e părerea unora din învățați. Alții ? . . . Zică ce vreau.

Dacă . . .

Mulți »dacă« s'ar putea adăoga, dar prea mulți nu-și au locul aci; doar se pot găsi atâția în memoriile secțiunii științifice de pe la diversele academii.

Zice un învățat francez :

»Suprimați universul! Spațiul continuă să existe, dar timpul se sfârșește, trece, dispare«.

»Crede și nu cerceta« sau »cercetează, nu crede pe oricine și orice«. Cine ce vrea.

Pentru oameni — atomi neînsemnați, plutind în imensitatea spațiului — timpul e totul.

Trec ani unul după altul, copilăria s'a sfârșit . . . tinerețea își trăește ultimele zile . . . bătrânețea e la apogeu (? ?) și . . . salutare (corect ar fi »adio«): Frământări de o clipă în nesfârșitul șir de veacuri.

Ce e o eră prin care trece pământul? Ce e o epocă din istorie și mai ales ce e scânteia unei vieți omenești, față de miliardele de veacuri — clipe neșinate în seamă, ele înșile — ce le petrece universul ca un fel de sfidare pentru acei ce-și chinuesc mintea cu marile probleme ale creațiunii, fără să dea decât de teorii probabile și efemere, înclinate de vântul celei mai ușoare contraziceri.

Să ne bucurăm că poate vor fi, undeva departe, în alte galaxii, alte ființe, cu mult mai deștepte decât învățații noștri de pe pământ, care cunosc mai bine tainele lumii și misterele ei — așa că putem fi mândri că suntem frați cu acești »oameni« superiori.

Dar . . . O! Ce fericire! Gândurile negre ce ne duc cu funia lor de fier înroșit, spre abisul micimei omenești, ne părăsește deodată lăsându-ne în brațele visurilor fericite ce le-au alungat cu farmecul lor de peisaj saturnian.

Intr'o clipă ne simțim sălțați spre sferele depărtate ale fericirilor din cerul limpede ca albeața unui tablou polar. Departe de frământările de pe pământ, surădem de zbulciumul bieților muritori care într'un vacarm de nesuferit își tocesc oasele și-și ruinează ființa, osândiți la o vecinică și teribilă muncă de Hercule.

Un ceas, și vom intra în rândul lor. Până când ?

»Timpul« își va spune părerea.

GHERDAN FLORIAN
cl. V

NOCTURNĂ

În alea solitară
Doar castanii stau de pază ;
Luna falnic priveghiază
În alea solitară.

Pe întinsa boltă-albastră
Apar mii de stropi de aur,
Și la al nopții tezaur
Bînd zâmbește-o floare'n glastră.

In alea solitară
Eu, doar, stau în noaptea 'ntinsă ;
La un geam, — cu lampa-aprinsă,
Sumbro cîntă o chitară.

BCU Cluj - Central University Library Cluj

VLADIMIR V. DRIMBA
cl. IV A

MĂHNIRE

pentru Viorica

*Cu vraja surăsului drag
Alintă-mi durerea o clipă
Fericirea 'n tain'o 'nfiripă
Cînd doru-mi pornește pribeag.*

*Căci numai tu 'nțelegi suspinul
Ce varsă lacrimi de foc
Mi-e viața fără de noroc
Și-mi plîng în blestem azi destinul.*

*Mi-e sufletul zdrobit de patimi
Și 'n liniștea nopții târziu
În somnu-mi de vise pustiu
Iubirea se pierde în lacrimi.*

IONEL NADIȘ
cl. VII.

RAPORT ASUPRA ACTIVITĂȚII SOC. DE LECTURĂ „V. ALECSANDRI“

Nu știu dacă întemeetorii acestei societăți și-au dat integral seama despre importanța ei; această importanță însă a fost verificată în cursul activității ei, și poate fi verificată oricând.

Tinerețea e ca un mugure în care clocotește seva unui intens vitalism, gata să plesnească de prea multă viață, de prea multă primăvară, de prea multă sănătate, un val de dorință de-a munci, val care trebuie canalizat într'o direcție bună și totodată utilă.

Societatea noastră e întru câțva o soluție în acest sens.

Ea are o întreită misiune :

Întâi, e de sigur aceea de a desvolta gusturile pentru frumos, pentru operele de artă literară și muzicală. Căci o citire a unei bucați de literatură frumoasă, a unei partituri de muzică clasică, o lucrare simțită despre un artist literar, muzical, pictorial, — mărește considerabil receptivitatea estetică a ascultătorilor, pregătind astfel pentru primirea »frumosului«.

A doua misiune e aceea de-a aprecia, a încuraja, a da ocazie să se manifeste, a promova întru cât e posibil, o scânteie de talent sau de aplicație în spre artă, a membrilor săi. E curaj să apari pentru prima dată într'un public, cu ceea ce poți tu face, dar ai o satisfacție când ești apreciat și o bucurie când ești încurajat.

În fine, aceasta aduce dela sine a treia misiune, poate cea mai neplăcută, în tot cazul cea mai matură, cea care privește asperitatea vieții, și anume, lupta discuțiilor. Te obișnuiește să observi multe, și să dai peste tot atât de multe; preludiu, mai mult sau mai puțin wagnerian la simfonia vieții.

Iată cele trei misiuni ale unei societăți de lectură, și pe care societatea »V. Alecsandri« și le-a împlinit; dovadă — deși fostii ei membri sunt prea tineri — dovadă plachetele de poezii, volumele de epigrame și numele pe care și le-au croit și pe care viitorul le va contura definitiv.

Iar dovadă pentru acest an, e activitatea acestei sesiuni.

S'au ținut în total 12 ședințe, dintre care una de constituire și una comemorativă.

Activitatea ei se poate împărți în următoarele categorii :

1. Critică ;
2. poezie ;

*) Raport prezentat în ședința ultimă din 19 Mai c.

3. proză estetică ;
4. lucrări de popularizare ;
5. declamări, și
6. bucăți de muzică.

Vom desprinde din această activitate doar câteva nume, și anume, pe cele mai proeminente.

Din activitatea muzicală se remarcă Valeriu Popa cl. 8-a, iar la declamări, Aurel Ghender cl. 5-a. Vasile Berindean cl. 8-a a vorbit despre „Materie și energie» tratând popular teoria relativității lui Einstein; Eugen Groza cl. 6 a a prezentat unghiul sub care apar țările române văzute de artiștii francezi, iar subsemnatul am întreprins un ciclu de conferințe de popularizare, tratând poezia noastră de azi.

Din proza estetică se relevă original Iustin Ionescu și Gh. Cosma, ambii cl. 8-a în timp ce poezia numără printre noi, trei credem, reale talente: unul mai vechiu e Eugen Groza cl. 6-a, și două apariții promițătoare, Petre Plumbaș cl. 5-a și Andrei Vexler cl. 6-a, primul printr'o poezie cu o viziune poetică de pur lirism, iar al doilea printr'o poezie de imagini de serioasă substanță poetică și muzicalitate verbală. O altă promițătoare apariție în coloanele revistei e elevul de cl. 4-a, Vladimir Drimba, care spune mult azi, și mai mult mâine.

În domeniul criticii s'au mai remarcat Const. Tănase cl. 7, și Traian Blajovici cl. 7, alimentați ambii de o serioasă și relativ vastă cultură critică fără să le lipsească originalitatea și doar ceea ce vine cu timpul — o pronunțată independență în concepție.

Toate ședințele societății, în prezența d. prof. A. Cosma, s'au desfășurat în ceea mai perfectă ordine, și colaborare între program și auditor. În liniște, în ordine, fără discuții inutile și în ritmul unei munci serioase, iată aspectul activității noastre pe acest an.

De altfel aceasta s'a văzut și din activitatea extra-societară a societății; astfel, elevii clasei a 8 a au dat un festival artistico-literar în saloanele Casei Naționale și au ridicat o placă de marmoră, marelui român, profesor și om de litere Giorgiu Popa; clasa 7-a a reprezentat cu succes »Scrisoarea pierdută« a lui I. L. Caragiale, atât în Oradea cât și în alte localități, pt. fondul Lucreției Suciului; clasa 6-a a jucat »Vechiul Heidelberg« cu o sală care i-a apreciat, iar clasa 5-a a reprezentat cu mult suflet »Avram Iancu« de L. Blaga.

Tot în acest an, la concursurile »Tinerimii Române« elevii membri ai societății noastre, după ce anul trecut s'au impus printr'un

debut categoric, au reputat un succes f. frumos cucerind 8 premii.

Dar titlul nostru de glorie pe acest an în afară de serioasa muncă la ședințe și frumoasele manifestații artistico-literare, — este revista »Țara visurilor noastre«, rezultatul unei vechi străduințe, prima și singura revistă literară de acest fel în acest punct îndepărtat dela granița Vestică a țării. Anunțată la radio la 27 Februarie 1938, ca »cea mai serioasă revistă a elevilor din țară«, elogiioasele păreri din o mulțime dintre cele mai de seamă reviste și ziare din țară, îi sunt adevărate trofee!

Mulțumirile noastre se cuvin și le îndreptăm cu dragă inimă spre d-l director al liceului T. Neș care ne-a dat sprijinul său neprecupețit și marea sa înțelegere; precum și conducătorului societății și redactorului revistei noastre d-l profesor A. Cosma, care înfăptuind dorința noastră, venită pe linia unui gând al lui, și-a pus în slujba revistei noastre munca și truda de a alege și publica din marele material — tot ce a găsit mai bun, numai ceea ce era bun — ca bunul nume al revistei să crească și să se 'ntărească, iar talentele reale să poată fi încredințate de aprecierea justă și binevoitoare cu care sunt primiți, așteptați și chemați în coloanele revistei noastre. Aceeași mulțumită, cu aceeași inimă tuturor aceluia, mulți, cari au contribuit la buna administrare a revistei, la chivernisirea banilor, împachetarea și expedierea revistei noastre.

Iată deci, cum am reușit să activăm în acest al 19-lea an, mai fructuos — după cum reiese din arhiva societății — ca ori-când până aci!

Fie ca aceste constatări să pecetluiască o muncă trecută și să fie un îndemn pentru alta viitoare!

OVIDIU DRIMBA

P. S. Redacția revistei își ține de plăcută datorie a feliicită pe d-l Ov. Drimba, președintele Societății de lectură, pentru felul, tactul cum a știut să conducă societatea și pentru progresul frumos realizat și să i mulțumească pentru contribuția valoroasă, la înfăptuirea acestui vechiu deziderat; dânsului îi revine o mare parte din meritul că revista a putut apărea în condițiunile cunoscute și apreciate de o lume întregă. (a. c.)

De-ale străjeriei

În ziua de 4 Iunie stolul cl. VI al liceului Oltea Doamna, Oradea, a ținut sub conducerea D-nei E. Didilescu com. de leg. o foarte reușită sezătoare la foc. Publicăm aici

POTPOURIU ORIGINAL AL cl. a VI-a

1. *Noi încă nu ne cunoaștem
Să ne prezentăm
Suntem doar în cl. VI-a
Și'n orchestră noi cântăm
Suntem mari străjerițe
Și voim să vă distrăm.*

*Și nu-i bine ci e rău.
Ali este muzicantă
Este sopranistă'naltă
Viorica e altistă
Ba chiar mare componistă.
Ica e mare poetă*
2. *Ca să faceți cunoștințe
Cu asemenea ființe
Este lucru foarte greu*

*Este'naltă și brunetă
Nuși este muzicantă
Și formăm orchestra toată.*
3. *Dimineața la 8 noi mergem la școală
Cu cărți multe și caiete în ghiozdan
Strada este aproape încă goală
Hoinărim pușin și pe maidan
Când avem o lecție pe care n'o știm
O luăm razna pe străzi și-o chiulim
Dimineața la 8 noi mergem la școală
Viața de aici noi vrem să povestim.*
4. *Doamne, Doamna a intrat
Și nimic n'am învățat
Numai astăzi să mai scap
Lecțiile de acum le fac
Doamne dă ca să mai scap!*
5. *Și când eu stăteam mai bine'n bancă
Profesoara-mi zice: ieși la tablă
Și îmi zice: spune domnișoară
Lecția de azi pe dinafară . . .
Eu mă bâlbâiu și nu spun nimic
Fiindcă deodată apare frica
Care nu te lasă să vorbești
Și la tablă simți că amețești :
Așa tu treci la loc
Nota trei în catalog
Pentru că n'ai învățat
Lecțiile ce ți le-am dat.*

} bis.
6. *Hai fetițo nu mai plânge
Ei nu mai plânge
Inima nu îți mai frânge
Nu îți mai frânge
Lacrimile ștergeți-le
Să începem cântecele
Și în urmă râsetele.*

*Una cântă, alta râde
Veselia ne pătrunde
Uf! bine c'am scăpat
O! tu recreație. o! tu re
[creație!
Ești singura pe care o dorim
O! tu recreație, o! tu re
[creație!
Singura din școală pe care-o
[iubim.*
7. *Clopoțelul a sunat
Toate afar'am alergat
Uf! bine c'am scăpat*

stea e de nedescris. Fui ridicat pe sus, parc'aş fi marcat goalul »de onoare« în matchul Jugoslavia—România. Prin clasă, nu se auziau decât strigăte: Mergem la Bucureşti. Stop! Trăiască Nae Dumitrescu. Stop! Ura! Stop!

Intr'adevăr era mare lucru. Numai faptul că »chiuleam« o săptămână dela şcoală, în timp ce alţii aveau să asude sub povara unei probleme cu »derivate parţiale« sau a unei »frăzoaie lătimeşti«, lungă »cât o zi de post« — numai asta şi era ceva. Dar excursia! Dar faptul că vedeam Bucureştii, că puteam urmări »la faşă locului« matchul Venus—Rapid care tocmai atunci se juca, că mai puteam mesteca »d'alea de gumă« — două la leu —. Hotărît era mare lucru. Piramidal! În ziua plecării — 20 Mai, după masă — am venit la gară cu vreo oră înainte de sosirea trenului. Nu uitasem să luăm cu noi şi placarda ca »să ne mai distingem«. În ciuda nerăbdării noastre acceleratul cu care plecam, avea nu mai puţin de 27 de minute întârziere. Mult. Grozav de mult ni se părea dar . . . ce să-i faci? Ne-am aşezat pe geamantane şi ne-am pus să aşteptăm. Un coleg — care purta într'o mână placarda şi într'alta un geamantan de piele — în lipsă de altă ocupaţie, se apucă să facă gimnastică suedeză »din greşală«. Fără să observe că un picior îi este între şine, voi să pornească, dar . . . se împiedecă şi placarda îi sbură într'o parte, geamantanul într'alta, iar el . . . lungit la pământ, zâmbea »angelic« celor care se uitau la el şi râdeau.

La sosirea trenului dădurăm busna la vagoane. Cred că o oră suplimentară de »algebră superioară« nu ne-ar fi atras cu atâta putere, dar de, vorba aceea: »la plăcinte înainte, la război înapoi!

Nu peste mult se aude un fluierat ascuţit şi . . . pornim. Plecarea trenului e însoţită de cântece. Suntem cu toţii convirşi de adevărul versurilor culese dintr'o carte de drum:

Qui songe à voyager
Doit soucis oublier,

şi cum îţi uiji mai uşor grijile decât cântând? Toată noaptea am dus-o într'un cântec. Unul dintre colegii noştri care a îndrăznit să doarmă, a constatat dimineaţa, cu durere, că »stafiile« i-au cotrobăit prin geamantan şi i-au băut . . . vişinata.

De pe la 4 dimineaţa, am început a scoate »câpşoarele« pe ferestre pentru a ne minuna de frumuseţea unui răsărit de soare în munţi. Eram pe valea Prahovei. În fine pe la ora 9, trenul a intrat în gara de Nord. De aci ne-am dus la liceul »Spiru Haret« unde eram încartiruţi şi unde ne-am lăsat lucrurile iar la ora douăsprezece am pornit la »Expoziţia Lunei Bucureştilor«. Am apucat pe o alee către »Cercul Medrano« ca să-i vizităm menageria. Lângă cortul unde stătea »Bebi« (elefantul) un vânzător de dulciuri striga cât îl lua gura:

— Poftiţi, domnilor, poftiţi, covrigi, bomboane, pentru elefant, pentru animale!

— Dă-mi te rog, bomboane de doi lei, se grăbi să ceară un coleg de-al meu, căruia i se făcuse poftă.

Dela circ ne-am dus să vedem »cea mai mare minune a lumii« : Omul de sticlă. Când să intrăm, însă, ni s'a adus la cunoștință că . . . era la masă. A trebuit deci să mai așteptăm.

De acolo, am pornit în grup la matchul Venus—Rapid. Lume multă, gălăgie, huiduieli și . . . rahat cu apă rece (moda Capitalei). Seara am mâncat la Herdan. Am cerut un bon de șapte lei :

— Opt, îmi răspunse domnișoara dela cassă.

Aha! Da! Uitasem că se deschisese »Luna Bucureștilor« și că acum totul era »mai ieftin« pentru »a atrage« vizitatorii.

După masă, ne-am făcut siesta printr'o mică raită pe Boulevard și apoi ne-am dus la culcare, pentru că a doua zi dimineață trebuia să plecăm în excursie.

II.

Duminică 22 Mai. Deși plecarea fusese anunțată pentru ora 6 dimineața, la 5 încă, gara de Nord »gemea de tinerime« : într'o parte a peronului era grupul premiantelor, somnoroase, vorbind toate deodată, ca să nu adoarmă ; ceva mai încolo, la o distanță bine calculată de către însoțitori, se afla grupul premianților, mai respirat ca al fetelor și mai puțin gălăgios. Toți își arătau nerăbdarea prin aceleași cuvinte — ca în »Domnul Goe« :

— »Dece nu mai vine trenul ? Eu vreau să vie!«, în timp ce D-l Președinte Nae Dumitrescu — în rolul »mămițichii« — căuta să liniștească pe fiecare : Vine, vine, »pușorul tatii!« Ai pușintică răbdare!

La șase (ora fixată pentru plecare!) trenul special apăru la orizont, venind dela depou. Era lung, lung cât o oră de latină văzută de un septiman realist. Pe locomotivă făfăiau 2 steaguri tricolore, iar vagoanele erau împodobite cu ghirlande de brad. Ne-am urcat cu toții, am consultat »cronometrele« și am constatat că — până la șase și douăzeci, când se fixase »definitiv« plecarea — mai erau 10 minute. Dar ți ai găsit ! Peste zece minute sosi muzica militară. Haiți ! Se bucura Bucureștiul că scăpa de noi. Peste vreo »alte zece minute« începu un marș, apoi un potpuriu național, apoi iar un marș și în fine pe la șapte trenul se puse în mișcare.

În gara Chitila, ne a fost dat să vedem că trenul nostru special avea »gradul« de personal : acceleratele nu opreau aci și noi . . . am oprit. Pornind mai departe însă, ne-am găsit la un moment dat într'o mare încurcătură : știam că în halta Prahova — personalul stă un minut. — Ei bine, noi am stat treizeci. Hotărît, trenul nostru nu era nici măcar personal ; dar atunci ce era ? Tren de marfă ? Numai la gândul acesta teribil, am socotit că e mai bine să renunțăm la stabilirea »gradului« trenului nostru, care totuși avea un titlu destul de frumos : »tren special«.

De aci în colo, aproape în toate gările, avurăm »primire oficială« : în lungul peronului, erau înșirați »școlarii dela primare« care cântau un marș, ce numai pe departe, se aseamăna cu : »Dacă Țara Românească« . . . Președintele »Tinerimii Române« se da jos, mulțumia pentru primire, apoi trenul își continua drumul.

Tot așa, oprindu-ne din gară în gară, am ajuns pe la 12 în Brașov — primul popas al excursiei noastre — și unde am stat până seara.

După primirea oficială din gară, ne-am încolonat și am pornit până în Piața Unirii, unde s'a întins hora. Pe drum lumea ne primea cu strigăte: Trăiască »Tinerimea Română"! Trăiască „crema științei!“ Conducătorul fanfarei liceului „Andrei Șaguna“ nu se putea împăca cu cel de al doilea și întrebă pe un comandant:

— Muzica poate fi socotită ca o știință?

— Nu prea, dar de ce?

— Atunci să se strige: Trăiască »crema științei și a artelor“ căci altfel ne uită afară pe noi!

Pe la două — a început să ne împartă în grupe pentru a merge la masă pe la diferite internate. Nu știu cum se face că noi „Gojdiștii“ ne-am pomenit deodată ultimii: „Urma culege turma“ — ne-am zis noi, așa ca un fel de încurajare. Și într'adevăr, așa a fost, căci ne mai fiind locuri pe la școli, Dl Președinte dispuse că noi „cei dela coadă“ să fim duși la restaurantul Transilvania. Am pornit deci într'acolo. Pe drum am sburat mai mult, ca să nu-și schimbe gândul, cine știe cine și să ne ducă într'altă parte. Iar când am ajuns, ne-am așezat la masă, și . . . am început să mâncăm pâine. Deodată însă, un comandant, veni spre masa noastră și ne spuse:

— »Băieți! Aici nu mai sunt locuri pentru voi. Mergeți la restaurantul Luther«!

Hm! Adică, la drept vorbind, locuri erau, dar ce folos! Nu era mâncare în deajuns. Și asta era teribil.

Am pornit-o deci spre »Luther« — dar nici acolo nu mai erau locuri.

— »Poftiți la »Azuga«, ne îndrumă un chelner binevoitor«.

Hai și la Azuga. Noroc că nu era departe. Cum am ajuns ne-am așezat la masă și apoi — »sfioși« — am întrebat dacă ne pot servi masa.

Da! Da! Vinee . . . e . . . e . . . e!

Asta-i Domnule! Vivat! Și adă-ne câte un »țap de Azuga« că plătește ea »Tinerimea Română«.

După masă am vizitat Biserica Neagră — cea mai măreață catedrală gotică din România și Biserica Sf. Nicolae — iar la șase am pornit mai departe spre Sf. Gheorghe.

De acum, intram în Săcuime. Mergeam pe valea Oltului având în dreapta și în stânga munți păduroși înalți și frumoși. Peste vreo oră am ajuns la Sf. Gheorghe. Aci primire oficială — muzică — și . . . ploaie. A trebuit să stăm în vagoane până s'a mai liniștit vremea și am pornit-o apoi în oraș. Am fost încartiruiți pe la internate — noi de data aceasta primii — ne am ales la liceul Reformat chiar în centru. De altfel nici nu e prea mare Sf. Gheorghe, așa că nici »ceilalți« n'au fost duși prea departe. Dar avantajul l-am avut în a doua seară când »centrul de comandanți străjeri« a organizat o șezătoare la foc pe care noi am urmărit o delă ferestre — căci am avut voie în oraș numai până la 10 seara. Eram doar în internat.

Aci în Sf. Gheorghe ne a fost dat să ne vedem »visul împlinit. Am jucat, în fața unei săli arhipline »Scrisoarea pierdută« și — o spun fără modestie — nu fără succes. De acum începeam să fim cunoscuți în rândurile »Tinerimii Române«. Toți mă cheamau de acum numai »Cațavencu« sau »Nae Nae«.

Am plecat din Sf. Gheorghe deci — Marți 24 Maiu dimineața — cu cea mai bună impresie.

III.

Cel de al treilea popas — după Brașov și Sf. Gheorghe — a fost în Tușnad, unde am vizitat stațiunea și regiunile din apropiere. De acolo am plecat la Gheorgheni. »Programul oficial« prevedea aci o serbare la școala primară, urmată de dans. La auzul acestei »teribile vești« am început să sârim în sus, în vagoane. Dar . . . Gheorghenii ne au primit . . . cu ploaie și cu un noroiu cleios de-ți rămâneau pantofii pe străzi. Văzând situația, D-l Președinte a trimis fetele la culcare în vagoane iar nouă ne-a dat drumul să mergem la serbare, până la dans. Și noi văzând cum stau lucrurile . . . nu ne-am dus nici unul. Iar a doua zi dimineața pe la patru — pe când noi »dormeam duși« în vagoane, trenul special pornea spre Tg. Mureș, ultimul popas al excursiei și unde am ajuns pe la opt. Aci, în Tg. Mureș ni s'a făcut o primire strălucită, poate cea mai frumoasă din această excursie. Dela gară, după tradiționala »primire oficială« ne-am îndreptat spre Catedrală unde s'a făcut o mică rugăciune și de acolo la Palatul cultural unde — în timp ce luam câte un sandwich oferit de Primărie — ascultam cea mai mare orgă din România — proprietatea Palatului Cultural — și care are nu mai puțin de cinci mii de »tuburi sonore«.

După ce am vizitat orașul și am făcut o vizită, fetele la liceul »Unirea«, iar noi la liceul »Papiu Ilarian« am luat cu toții masa la liceul Militar — iar după masă am depus o coroană pe monumentul »Craifului Munților«.

De pe la cinci au început să plece concurenții spre casă. Noi »Orădenii« am plecat pe la șapte seara, spre Oradea cu două regrete: unul că se terminase atât de repede o excursie așa de frumoasă, iar al doilea că mai aveam până la sfârșitul »anului școlar« încă vreo 2 ore de »latinească«. Dar ce să-i faci. Deci . . . cu bine Tg. Mureș și . . . Drang nach Oradea!

Iunie 1938.

VLAD A. ZĂNESCU

Petre Paulescu: Cuib și zbor,
poeme. Editura „Intelect” București

Noi generația tânără, am învățat să iubim glia țării noastre și ființa poporului nostru din abecedarul iubirii de neam și pământ scris cu aruncături de condei la opriri din truda luptei și la răscruci pe drumul durerii; abecedarul pe care a răstignit Goga și Coșbuc durerile neamului așteptând și căutând apoi ziua a treia, a învierii.

Și când, în sbuciumul luptei vieții ce ne cuprinde, încercând a mai atinge cu picioarele pe mama noastră, glia umedă de lacrimi de durerea și fericirea neamului ni se pune în mâni un ulcior cu apa vie izvorită din acest pământ, cerul năzuințelor noastre se ’nazurește cu speranțe.

Stropi din această apă vie sunt poemele lui Petre Paulescu: picături din roua iubirii de pământurile copilăriei. Douăzeci și patru de perle cristaline ce oglindesc cerul bărăganului întins peste unduirile „blonde” de grâu. Douăzeci și patru de „*litanii peste țară*”, năzuințe și doruri de ducă cari se plâng căci „*mă chiamă înapoi glia*”... „*Să-mi dărui vrednicie, că sunt din lumea asta și aici îmi cresc veleturi*”.

Petre Paulescu își dăruiește editorului său „să-i dăltuiască în file” manuscrisul „cu scoarțele albastre” în care și-a „strâns ani” (Editorului meu). El scrie:

„...poeme de ’ntorsul meu acasă”;
„...de satul meu drag și prea frumos...”
„...de cerul meu albastru curat și lu oinos”.

(Cititorilor meu).

Își descrie satul cu evlavie aproape, cu dragoste îmbrăcându-l în lumină:

„Intins pe Cricovul Sărat
„Și prăfuit doar de lumină
„Stă satul meu descălecat
„Și înflorit ca o grădină...”
cu „ulițele câte sunt” cari „duc toate către Schitul Sfânt
„Că satul meu e doar credință
„Ce-și arde pururea făclii...” (Satul meu).

Iar Cricovul, ni-l descrie așa de plastic: primăvara tulbure acoperit cu urme „cărunte” de zăpadă, vara... dar să-l lăsăm pe poet să vorbească:

„...Când Primăvara vii din munte
Pe valuri tulburi și cărunte
Te ’nozi la orice cot de mal
Te sbați în ochiuri și bulboane
Și rupi pruz dișuri dolofane...

— — — — —
... În vară umblai liniștit;
Abia că-ți mai găsești poteci
Și oricât vroești să te întreci
Pe sub răchită dormi pitit...

(Cricovul meu).

În „Rostul meu” își răsfoiește filele „rostului său” pe care-l vede tot.
 ...„Pe aici pe șesul neted, învălurat de soare
 E rostul meu, prieteni, pe unde am odrăslit”...
 căci

„... Din țarinile mele mi-am plăsmuit destin
 Și altar de 'așteptciune din vremi patriarhale...”

și el rămâne aici că

„... aici mi-i vrednicia”

— — — — —

(Rostul meu).

Pentru poet totul e viu, trăiește și-l întoarce dragostea pe care el o arată față de natură :

„... Grădina să mă vadă sub Flori pe schele
 Și svon de soare pur”.

iar

„... Colțurii și zambile pe Hrist îl plâng la Schit
 În săptămâna mare.

În aer trec noroade gonace de cocoare ;...” (Primăvară).

Și apoi iarăși o încercare de evadare din brațele cireșilor și zarzărilor înfloriți (Ionel Teodorescu a adus zarzării în literatură, sau ei s'au strecurat, albi, în sufletul poezilor ?) încercarea care se termină tot cu :

„... Fugi drum de fier spre orașe și plimbă-te pe tine ;
 Eu îmi iubesc văzduhul ce'n ochii mei s'asvârlă...”

după ce încearcă să plece luându-și rămas bun :

„... Spun, bun rămas, la zarzări, la leanderi și peruze
 Și casei vechi proptită ca un rumân în sapă...”

— — — — —

(Bun rămas și bun venit).

„Și casei vechi proptită ca un român în sapă”...

Nu vă pare că vedeți înainte-vă o casă bătrânească mirosind o bușuioc, cu ochii — ferestre — însoriți cu mușcate răzinate în stâlpii cerdacului copilăriei atâtor de mulți dintre noi. Și ce bine bine a prins Petre Paulescu analogia între atitudinea unui „rumân proptit în sapă” și casa atât de specifică satelor țărănești !...

Și dacă e așa de frumos bărăganul și sufletul poetului așa de conțopit cu el, e natural că de câte ori vrea să plece din „cuib” să-l cheme înapoi cu mai mare lărie glasul pământului :

... Oricât mă 'acumet, Doamne, din cuib să sbor spre laturi

Pe lugeri de credință mă chiamă înapoi glia... (Cuib și sbor).

Și plasticitatea expresiilor din versul lui Petre Paulescu e atât de mare în unele locuri încât ai impresia că ești tu însuși în mijlocul tabloului pictat în cuvintele-i maestre :

„... Cum freamătă văzduhul și chieue'n tăccere...” (Iarna).

parcă vezi involburarea de flăcăi ce chieue 'n horă, a fulgilor mari și albi.

În „Sbor alb”, poemul începe ca un drumeț oprit la o răscruce, nedumerit în cotro s'o ia, schimbă bățul dintr'o mână în alta, scoate o exclamație scuișând în lături și apoi se 'ntreabă cu filosofica întrebare a lui Hamlet: that is the question :

„... Hm, unde merg, ce caut ? Asta-i întrebarea...”

Poetul își „despletește gândul pe file“ în „manuscrisul său cioplit în vis“:

„... În el zoresc mereu spre paradis
Elan după elan.
Pe la răscruci pui semn de întrebare
Și 'ndoliez caietul cu întrebări;
Mă dăruiesc — risipă de dogoare
În lungi peregrinări...“ (Manuscris).

Iubirea față de holdele bărașganului natal și-o arată mai ales în ne-stematele maiestrite în care le îmbracă strau de cuvinte așternute pe hârtie:

„În țara holdelor mănoase
Se ondulează laturi largi de grâu
Și rugăciuni aprinse și pioase
Port pururi ploile la brâu...“
— — — — —
„... Stă câmpul răzimat în zări
'Nălțând prinos spre Pronie din spice
Zefirii bat sandale pe cărări
Pierzându-se șăgalnic pe colnice...“

Și astfel poetul și a înșirat pe fire lungi de năzuinți mărgăritare de stil culese din ființa „cuibului“ și sbuciumul „sborului“. Infiorături de stil ca cele ce-am încercat să spiculesc în cari își îmbracă — în haine de sărbătoare — frumosul: „în funduri horbotele cu cer nemărginit“; „Plec dis-dimineață cu zorile 'n batistă și ceru'n buzunare și șesul sub sandale“... și tot ăst frumos e cauza că

„... M'am reîntors la vatra ogorului firesc...“

GHEORGHE COSMA

„Țara visurilor noastre“ pe anul 1937—38

Incasările se ridică la suma de . . . 25.329 lei
iar cheltuielile, până în 1 Iunie a. c. 23.936 lei
excedentul fiind de : 1.393 lei

Din acești bani trebuie să plătim numărul 6—7 al revistei, care costă (având 64 pagini) aproximativ 10 000 lei.

Astfel stând situația, rugăm pe d. nii abonați să binevoiască a contribui cu obolul lor — abonamentul — pentru a eși din această strâmtoare financiară, pentru ca apoi, în Septembrie, cu iorțe noi, să reluăm munca de unde o lăsăm acum. Până atunci urăm tuturor cititorilor noștri o vacanță veselă și fără griji care să le fie adevărată recreare.

Administrația revistei

La revista noastră pot colabora elevii liceului »Emanuil Gojdu«, foștii elevi, precum și elevii altor școli, ale căror articole le publicăm bucuros *în măsura posibilităților*. Redacția își rezervă dreptul de a face eventuale corecturi la articolele elevilor.

Un număr restrâns de pagini din fiecare număr va fi rezervat domnilor profesori și părinților pentru a trata chestiuni cari privesc viața ori educația elevilor.

Articolele se vor scrie citeț și pe o pagină a foii, iar cele pentru numărul următor al revistei se vor trimite până *cel mai târziu în prima zi a lunii următoare* pe adresa: Prof. Augustin Cosma, Oradea, Str. Dr. Lascu No. 5, cu mențiunea: Pentru revista »Țara visurilor noastre«, scrisă pe plic.

Redacția stă cu toată plăcerea la dispoziția cetitorilor pentru a-i lămuri, pentru a le ajuta cu rezolvarea problemelor pe cari nu și-le pot înșiși rezolvi. Aceasta fie la poșta redacției, fie, dacă problema merită interes deosebit, în cadrele unui articol.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ȚARA VISURILOR NOASTRE **apare lunar**

INGRIJTĂ DE :

OVIDIU DRIMBA cl. VIII, preș. soc. de lectură »V. Alecsandri«.

VLAD ZĂNESCU, cl. VII, vicepreședinte.

E. SILAGHI, cl. VIII, secretar.

GHEORGHE COSMA, cl. VIII, preș. comisiei critice.

IOAN BĂRBUȘ, cl. VIII.

SALVATOR CIURDARIU, cl. VIII.

IUSTIN IONESCU, cl. VIII.

TRAIAN BLAJOVICI, cl. VII.

CONSTANTIN TĂNASE, cl. VII.

T. APOSTOLESCU cl. VI.

EUGEN GROZA, cl. VI.

AUREL GHENDER, cl. V.

F. GHERDAN, cl. V.

SUB CONDUCEREA ȘI RĂSPUNDEREA :

Prof. AUGUSTIN COSMA.

ABONAMENTE PE ANUL ȘCOLAR 1937/38.

Pentru instituțiuni	lei
Abonamente de încurajare	200 »
Pentru d-nii profesori și părinți	100 »
Pentru elevi	60 »

Cine reține un număr, se consideră abonat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prețul unui exemplar 10 lei.

TIPOGRAFIA

ROMÂNEASCĂ

ORADEA 1938